

Пазари ▶ 14

Офиси и молове са с най-голям потенциал за професионално управление

Тема на деня ▶ 4-5

Защо Турция ни трябва в ЕС

Пазари pari.bg

Петък

15 октомври 2010, брой 196 (5007)

USD/BGN: 1.38702

▼ -1.01%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.41010

▲ +1.02%

Българска народна банка

Sofix: 367.23

▼ -1.36%

Българска фондова борса

BG40: 114.44

▼ -0.16%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

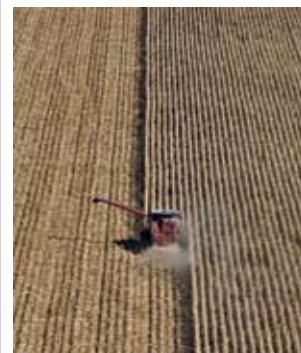

НАЗАД КЪМ ЗЛАТОТО

Разклатеното доверие в парите отново направи златото най-привлекателната разменна единица. Вчера цената му премина над 1380 USD за тройунция, а прогнозите са догодина да достигне 2000 USD. От януари поскъпването е с повече от една четвърт ▶ 12-13

СНИМКА BLOOMBERG

Новини ▶ 6

Има риск нови 550 млн. EUR от фондовете да бъдат изгубени

Новини ▶ 8

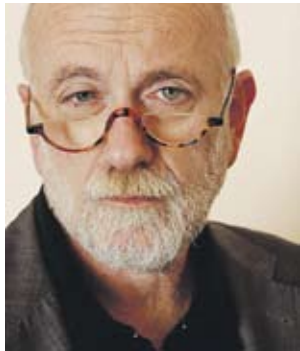
Беззаконието в БДЖ се оказа още по-голямо

Weekend ▶ 20-21

Все по-далеч за Нова година

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Юрген Рот

Софийският градски съд оправда германския журналист Юрген Рот по делото за клеветата, което беше забедено срещу него от бившият министър на вътрешните работи Румен Петков. Поводът за делото стана книгата на Юрген Рот "Новите демони", в която Румен Петков е посочен като покровител на канали за разпространение на амфетамини.

Губещ
Иван Симидчиев

Началникът на Дирекция "Национален строителен контрол" (ДНСК) погледна оставка, съобщи от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. В сряда премиерът Бойко Борисов поиска отстраняването на Симидчиев и на директора на митница "Свиленград" Стефан Марашев заради незаконните строежи на язовир "Ивайловград".

Мнения

► По темата: Четири компании произвеждат продукти "Стара планина" със соя

► В България никой никога не е спазвал правилата, няма и да ги спазва. Освен това шумотевицата около този стандарт беше прекалено голяма, това също е допринесло за злоупотребите, защото производителите са поискали, без да платят за този стандарт и без да спазват правилата, просто да увеличат продажбите си. Бързо и лесно. След като се откри тази злоупотреба обаче, може би ще се обезсмисли стандартът като такъв. Видя се, че вече дори и със стандарт нищо не е гарантирано.

Валентин Иванов

Коментар

► Прехвърлянето на парите от професионалните пенсионни фондове в НОИ е кражба на лични средства

Национализация в XXI век

pari.bg Топ 3

1 Четири компании произвеждат продукти "Стара планина" със соя. "Само-М", "Лалов и Вачев" ЕООД, "Унимес" АД и "Кен" ще загубят лиценза си за производство на продукти "Стара планина".

2 Банки искат намаляване на ДДС при плащания с банкови карти. Това е една от мерките за ограничаване на сивата икономика чрез плащанията по електронен път.

3 Сивата икономика стигна почти 38% от БВП. Над 31 млрд. лв. минават под масата, показват данните от проучване на АТКearney.

Един от вариантите да се запълни дефицитът за пенсии в НОИ е да се прехвърлят средствата, натрупани в професионалните пенсионни фондове. Предложението за тази хватка е на синдикатите. Управляващите подлагат предложението на обсъждане. Явно им изглежда лесно да се вземат едни близо 500 млн. лв. и да се запълни една четвърт от дефицита за пенсии в НОИ. Просто като детска игра. Не съвсем.

Това е национализация, защото парите, които се събират в тези фондове, както и в универсалните пенсионни фондове, са на хората, от които заплати са удържани. Те се инвестират и носят определена доходност. След време осигуряват се в професионален фонд трябва да получава по-висока пенсия именно заради допълнителните вноски, които е правил. Това са лични пари. По закон те не може

Красимира Янева
krasimira.yaneva@pari.bg

” Управляващите трябва да се дистанцират от такива идеи още в зародиш. А не да приемат срещи и разговори по темата

да се прехвърлят в НОИ. От парите, които постъпват там от работещите, се плащат парите на сегашните пенсионери, т.е. работи се на разходопокривен принцип. Ако се направи прехвърляне от професионалните фондове в НОИ, това ще е равносилно на кражба. Просто защото с парите на определени хора ще се плащат пенсията на други. Все едно държавата да каже, че заради дупката в бюджета ще се вземат по 2% от банковите сметки на всички българи. Нахално е.

Другият проблем при евентуалното прехвърляне е, че такъв ход ще обезсмисли извършената дотук пенсионна реформа и създаването на втори и трети стълб - а именно на универсалните и на професионалните пенсионни фондове, които действат на капиталов принцип. Какъв е смисълът някой да си внася осигуровки в частни фондове за личната си пенсия, като с тях ще

се плаща на сегашните пенсионери и той ще бъде отново беден пенсионер като тях? Синдикатите знаят каква е целта на доброволното осигуряване. Хората, които са плащали за него, да получават пенсии 50-70, дори 80% от заплатата, а не сегашните около 35 на сто.

Има и още един проблем. Ако се национализират близо 500 млн. лв., 250 млн. лв. от тях са в облигации. Ако започне тяхната бърза разпродажба, може да се стигне до крах на фондовата борса у нас. Тя и без това работи много вяло. Всичко това е една огромна глупост. Да, предложението е на синдикатите, а не на правителството. Управляващите обаче трябва да се дистанцират от такива идеи още в зародиш. А не да приемат срещи и разговори по темата. Защото кражбата винаги е кражба и не са необходими консултации, за да го проумееш. □

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Изгика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

Марина УЗУНОВА - 4395864
marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

”Полицейска държава, едноличен режим - точно това е, което хората искат

► **Бойко Борисов**, стенограма на заседанието на Министерския съвет от 13 октомври

Цитат

”В момента в държавата върви полицейски сериал

► **Георги Първанов** прег Сегмата зогшна среща на общините, 14 октомври

Коментар

В огледалния свят дясното е ляво

Една от метафорите на лявото и дясното в политиката е образът на човека с ножа пред огледалото. Той стои с нож в дясната ръка, а от огледалото го гледа отражението му с нож в лявата ръка. През тази седмица с болезнена натрапчивост ме мъчи подозрението, че и аз съм попаднал в огледалния свят. Че нещата са безвъзвратно обърнати и факелът на реформите не е в дясната ръка на премиера, а в лявата.

Ако една политика предпочита да се съобразява със синдикатите, а не с работодателите, тя дясна ли е или лява? В нашия случай може би не

Иван Стамболов*
http://sulla.bg

”Защо правителството си мисли, че ако поиска от хората повече пари, те ще му ги дадат, особено ако няма откъде да ги вземат?”

е нито едното, нито другото, а е просто политика на плахото оцеляване, което се огъва пред всеки, който го заплаши с протести. И понеже по-скоро синдикатите ще се вдигнат на стачка, отколкото работодателите, политиките на плахото оцеляване ще слушат тях и техните искания ще се изпълняват. Синдикатите стачкуват лесно, а работодателите са стачкували само веднъж, и то в измисления утопичен свят на онзи роман от Айн Ранд.

Конкретният повод за тази огледалност са скандалите около увеличаването на осигурителната вноска. Два ли, три ли или един и половина

процента да е - това не е важно. Сбъркана е философията. Не разбирам логиката на правителството. Защо то си мисли, че ако поиска от хората повече пари, те ще му ги дадат, особено ако няма откъде да ги вземат? Това е все едно жена ми да ме попита: „Какво ще ядем догодина? С какво ще се обличаме?“, а аз да ѝ отговоря: „Знаеш, че имаме едно таванче, което даваме под наем на студенти. Тази година го даваме за 100 лева и парите не стигат. Затова съм решил догодина да го дадем за 1500 лева. Така и за храна ще има, и за дрехи“. „Как не сме се сетили досега!“ - ще се плесне по челото жена

ми. Остава само студентите да има откъде да ми плащат, но това си е техен проблем - моята работа е да залагам приходи в бюджета!

Вместо до ефективна събираемост повишаването на осигурителната вноска най-вероятно ще доведе до намаляване на приходите на работниците, до съкращаване на работни места и до преминаване на нови хора в сивия сектор, а през тази година те вече са над 200 000. Освен работниците ще пострадат самоосигуряващите се и малките фирми. Ще се свие потреблението и държавата ще закъса за ДДС. Но дори и хипоте-

тично държавата да успее да събере новите вноски, те ще потънат безнадеждно в мътните водовъртежи на Сцила и Харибда, тоест на НЗОК и НОИ. И никой няма да ги види.

Затова не трябва да се доизтупва празният чувал, който така или иначе повече няма да пусне, а да се реформират здравното и социалното осигуряване. Но за да стане това, факелът на реформаторството трябва да е в дясната, а не в лявата ръка на премиера, пък бил той действителна личност или само огледален образ.

*Авторът е рекламен консултант

На заген хог

Кабинетът се отказа да продава „Информационно обслужване“

Правителството отмени собственото си решение за изваждане на компанията от забранителния списък за приватизация

Министерският съвет отмени собственото си решение за изваждане на добилата нееднозначна популярност компания „Информационно обслужване“ от забранителния списък за приватизация. Това е станало по време на заседанието на правителството още в сряда. Точно месец по-рано правителството взе обратното решение. Тогава изваждането на компанията

от списъка беше коментирано като първа стъпка към продажба на активи. Държавната фирма разполага с имоти във всички областни центрове в страната. Официално Министерството на финансите, което е принципал и притежава над 99% от дружеството, обяви, че продажбата на компанията не е на дневен ред.

Рязка смяна на курса
Месец след първото решение кабинетът се отказа от него. Причина за 180-градусовия завой е „задълбочен анализ и обсъждане от страна на Министерството на финансите относно бъдещото развитие“ на компанията. Според ве-

домството на Симеон Дянков дружеството, което доскоро отговаряше за поддръжката и развитието на информационните системи на финансовото министерство, няма да бъде продадено до края на мандата на правителството.

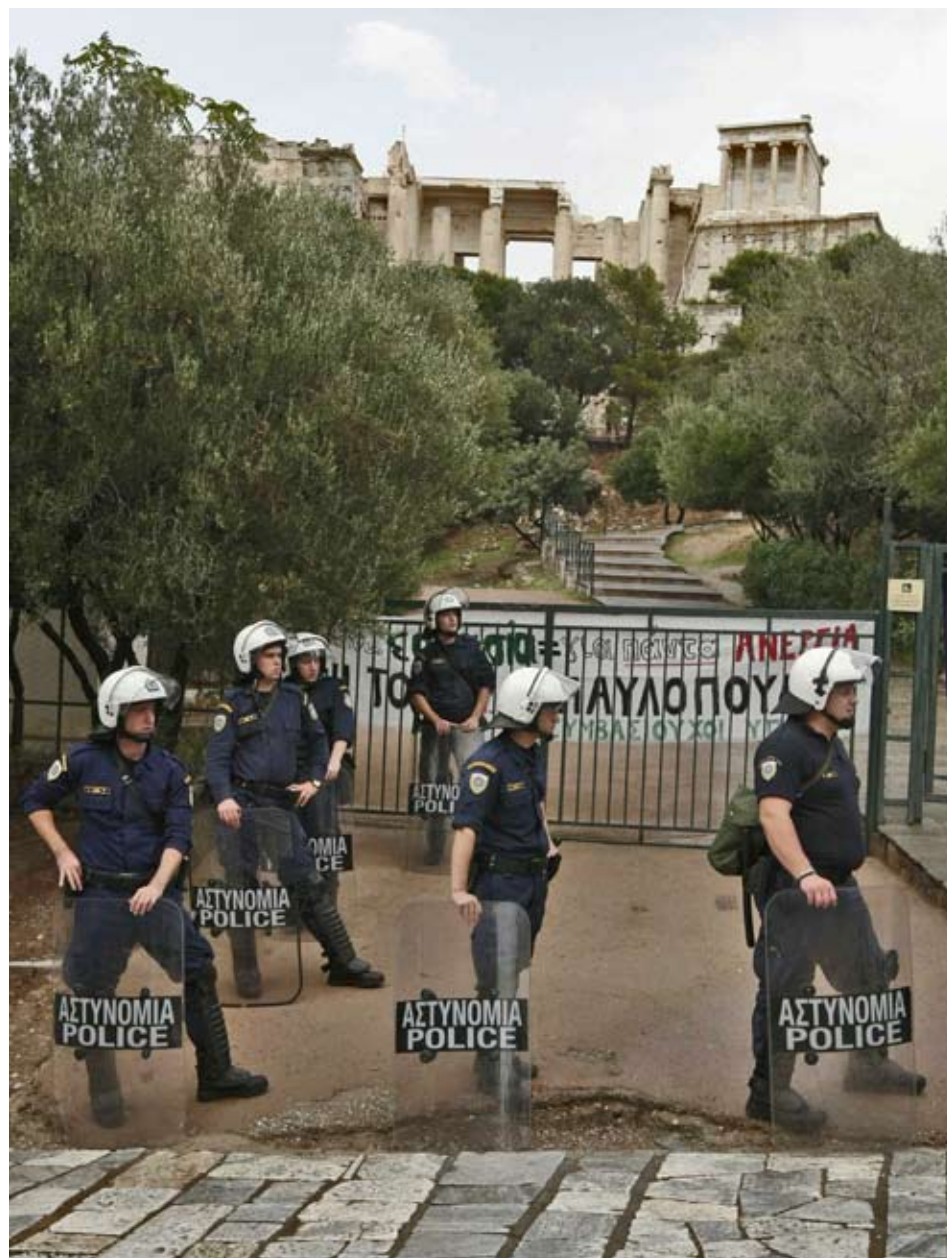
Проблемите
„Информационно обслужване“ е изправено пред сериозни проблеми, след като загуби огромна част от приходите си. Техен източник беше именно Министерството на финансите, което плати на ИО над 53 млн. лв. за поддръжката на информационните си системи за периода 2007-2010 г. Тази година обаче финансовият министър Симеон Дянков раздели поръчката на 4 лота, които бяха спечелени от 4 различни изпълнителя. ИО беше един от тях, но компанията ще получи малко над 725 млн. лв. от принципала си за предоставянето на изнесени услуги за специализирани звена на ведомството. Два от останалите договори вече са подписани от новите им изпълнители, а на 19 октомври се чака решение на Върховния административен съд за последния лот, останал без изпълнител. Освен това печалбата на компанията за първите 6 месеца на 2010 г. е намалела с 45% до 1.268 млн. лв.

► Сам предложи изваждането от забранителния списък и сам предложи връщането
СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Христо Ласков

Всеки ген ще е така

► Протести на служители от Министерството на културата в Гърция блокираха достъпа до Акропола в Атина за втори пореден ден. Полицаята използваха сълзотворен газ, за да разпръснат стачкуващите
СНИМКА REUTERS

Защо Турция ни трябва в ЕС

СНИМКА BLOOMBERG

Повече пазар в Европа, повече демокрация в Турция - присъединяването на южния ни съсед към Европейския съюз е сделка, изгодна и за двете страни

Искате ли да станете особено популярен в интернет? Направете форум или кауза във Facebook срещу Турция, турците, турския език, Турция в ЕС... Ще се изненадате от огромния брой последователи, които ще привлечете. И затова не се изненадайте от все по-настойчивите и шумни предложения за провеждане на референдум За и Против присъединяването на Турция към Европейския съюз. А той е излишен.

Приемането на Турция в Европейския съюз е полезно за България, за целия Европейски съюз и за един дори по-широк регион. И това, че една голяма група хора мисли обратното, изобщо не е гаранция, че това е разумната позиция. Присъединяването на Турция към Европейския съюз ще донесе много повече инвестиции в България, ще създаде нови възможности за българския бизнес, ще добави още един двигател на растежа в съюза. В същото време някои бизнеси за кратко ще бъдат притиснати от конкуренцията. Извън числата - България ще има демократична и свободна държава за съсед, а Европейският съюз ще се отърси от имиджа си на ксенофобски клуб, запазен само за християни.

Рецепта срещу кризата

„Влезе ли Турция в ЕС, инвестициите в България ще се увеличат 10 пъти, дори 100 пъти”, прогнозира главният оперативен директор на Smart Group Халил

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

Демирдаг. От 14 години той развива различни бизнеси в България и партнира с фирми от целия регион. Оптимизмът му е споделян и от икономиста Красен Станчев от KC2 LTD, според когото възможностите за инвестиции и дългосрочен растеж са сигурни и очевидни, защото икономиките на двете страни са силно свързани. „Освен това България ще спести бюджетни средства от опазване на външната митница и граница на съюза”, допълва Станчев.

Един конкретен проект показва посоката, в която може да се развие бизнес партньорството между български и турски компании. Smart Group вече изгражда логистичен център, чиято цел е да привлече турски фирми да изберат София като свое представителство за Балканите. „Оттук с помощта на транспорта за няколко часа стоките ще стигат до 72-милионен пазар. България вече няма да е малък пазар от 8 милиона, а център на много по-голям пазар”, планира Халил Демирдаг. Неговата рецепта звучи така: Ако България иска да излезе от

кризата, просто трябва да премахне визите за турски-те бизнесмени.

Не всичко е пару все пак

Преговорите на Турция с Европейския съюз са полезният натиск, с чиято помощ страната може да стане по-демократична и по-свободна. Ограничаването на властта на военните и стъпките към гарантиране правата на малцинствата и свободата на словото са безспорно добри новини за Турция. Тя обаче нямаше да тръгне по този път, ако не беше принудена от Европа. Ключовите проблеми остават непризнаването на Кипър и на арменския геноцид от 1915 г. Турците са изключително чувствителни по тези теми и едва ли скоро ще има правителство в Анкара, което да направи такива компромиси и да рискува да загуби сериозна подкрепа от избирателите. Това прави евентуалното приемане на Турция в ЕС твърде отдалечено във времето.

Страховете

„При всички положения турските компании ще могат да си позволят да диктуват цените на една малка територия като нашата”, казва Тошко Тотев, управител на Български строителни маркети. „Сега, дали ще има чак фалирвали фирми, не знам. Но ще бъде трудно за известен период от време. Турските колеги имат много по-големи възможности за инвестиции. Но заради тези страхове

Интервю Тошко Тотев, управител на Български строителни маркети

Конкуренцията ще притисне някои наши фирми

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

►Господин Тотев, плюс или минус е приемането на Турция?

- Категорично плюс. Стига с тия страхове и предразсъдъци.

►И как точно този плюс ще се отрази на вашия бизнес?

- Турската икономика е много силна. Нашата организация търгува с турски продукти, лично аз имам контакти с бизнесмени от Турция, които са на изключително високо ниво. Турските фирми ще засилят конкуренцията на българския пазар. Сега камионите ни спират на границата, плащат такси, губим време. Това е пречка за моя

бизнес.

Камионите ни висят дни наред на границата, разрешителните всяка година трябва да се подменят. И явно няма сила в България, която да реши тези бюрократични проблеми. И като дойде октомври, ноември, декември, става трагедия - всичко се вади наново. Бюрократите не признават нито български, нито турски фирми.

►Конкуренцията на турските фирми застрашава ли някои бизнеси и сектори?

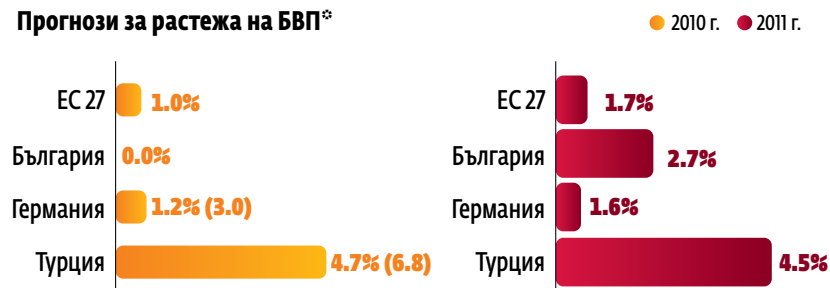
- При всички положения. Тя и сега турската продукция влиза без мито в България. Проблемът е, че

по-бавно минава границата - вместо за 30 минути за един ден. В нашия бранш също ще има сътресения. Сега дали чак ще има фалирвали фирми, не знам. Но турските колеги имат възможност за големи инвестиции. Те работят освен за техния 80-милионен пазар и за арабския свят, Русия. Докато нашите фирми са доста по-слаби. Турците при всички положения могат да си позволят на една малка територия да диктуват цените. И това ще бъде проблем. Но заради тези страхове да затваряме една граница, да слагаме една бариера, не си струва. Времето вече е друго.

►И тогава къде е плюсът?

- Преди години работехме за бившия СССР, но днес го няма. Въпросът обаче не е, че го няма Съветския съюз, а че нашата икономика вече трябва да се бори с всички останали. Това е свободната конкуренция. Сега какъв смисъл има да спираме евтините продукти от Турция, като те и без това ще дойдат - от Словения, от Словакия, от Германия. Много от тия европейски фирми направиха заводи тук и от това печели и българската икономика. Турците също имат интерес да строят тук фабрики и ние също ще спечелим от това. Крайно време е да си променим мисленето. **П**

Прогнози за растежа на БВП*

Източник: Евростат

* В скоби са ревизираните прогнози на Германия и Турция след оптимистичните данни от първите тримесечия на 2010 г.

28

 години е средната възраст на населението в Турция

Дългото пътуване към ЕС

1963 г.

Кандидат за асоцииран член на Европейската икономическа общност

1980 г.

Замразяване на отношенията след военния преврат в Анкара

1983 г.

Възстановяване на отношенията след провеждането на избори

1987 г.

Официална молба за пълноправно членство в Европейската общност

1996 г.

Турция и ЕС създават митнически съюз

2005 г.

Начало на преговорите

20?? г.

Турция става пълноправен член на ЕС

да затваряме границата, не си струва," смята Тотев. Според Красен Станчев, силен натиск от турската конкуренция ще усетят транспортът и логистиката, текстилната промишленост и пазарът на квалифициран труд. „В дългосрочен план обаче българските фирми ще спечелят от конкурентния натиск," прогнозира Станчев.

Турция като лекарство за Европа

„Без сътрудничество от страна на Турция е много трудно да си представим енергийната диверсификация и сигурност в региона на Европа," казва анализаторът Владимир Шопов от Sophia Analytica. „Турция ще обезсмисли субсидиите

от Брюксел", прогнозира Красен Станчев. По думите му с приемането на Турция Европейският съюз по-лесно ще се освободи от скъпоструващия протекционизъм и ще се превърне в зона за свободна търговия с водеща пазарна позиция в света. Това според Станчев ще освободи 150 млрд. EUR годишно, които вместо за субсидии ще отиват за потребление и инвестиции.

Изгодна сделка и за двете страни

Процесът на преговори между ЕС и Турция, колкото и дълго да продължи, със сигурност ще промени и двете страни. Повече пазар в Европа, повече демокрация в Турция - сделката

е изгодна. Силните гласове Против обаче не затихват. Страх от 80 милиона нови европейци със средна възраст 28 години, страх от конкуренцията на турските компании, страх от... различните. Докато преговорите се протакат, подкрепящите присъединяването в Турция също намаляват и от над 60% преди години вече са под половината избиратели.

В тази история България има много ясен интерес и е време да го заяви. Това звучи неразбираемо за хората, за които думата Турция предизвиква асоциации само с баташкото клане. И докато има такива избиратели, ще има и политици, които ще бягат от разумния разговор за Турция. ■

Присъединяването ще донесе инвестиции и дългосрочен растеж

Икономиките на двете страни са силно свързани, възможностите за инвестиции и дългосрочен растеж ще са очевидни и сигурни при присъединяване на Турция. Освен това България ще спести бюджетни средства от опазване на външната митница и граница на съюза.

Членството на Турция ще обезсмисли субсидиите от Брюксел, общата аграрна политика, регионалните и Кохезионния фонд, които са вредни сами по себе си. Европейският протекционизъм струва на потребителите около 600 млрд. EUR на година. При членство на Турция е възможно тази политика постепенно да изчезне. Това ще означава и освобождаване на 150 млрд. EUR на година, които вместо за европейски субсидии ще отидат за потребление и инвестиции.

Красен Станчев,
KC2 LTD

„В дългосрочен план българските фирми и граждани само печелят, включително от конкурентния натиск от Турция

Първоначално е възможно пренасочване на чуждестранни инвестиции към Турция, но те и сега са по-малко от преводите на български емигранти от чужбина. В дългосрочен план българските фирми и граждани само печелят, включително от конкурентния натиск от Турция. Възможен е силен натиск върху транспорта и логистиката, текстилната промишленост и пазара на квалифициран труд. Със сигурност държавният бюджет ще загуби 30-40 млн. лв., които сега се събират от визи и такси от турски пътнически и стоков транспорт. В Европа на загуба ще бъдат най-вече защитените поради протекционизъм селски стопани, фирми и работници.

В дългосрочен план основните губещи са европейските бюрократи, а дългосрочните печеливши са потребителите и демокрацията в ЕС. ■

Трудно е да си представим енергийна сигурност без Турция

България печели еднозначно от стабилна и просперираща Турция, в която има работещ демократичен модел и икономика. Турция има характеристики на икономически двигател, но автоматичното му привнасяне в ЕС не решава нито един икономически проблем в него. Нарастването на общия продукт е макроикономически фетишизъм, много по-важен е въпросът за качеството на новия растеж.

Не мисля, че способността на Европа да бъде играч през XXI век е едва ли не изцяло зависима от желанието да включи Турция. Ще жертва ли Турция регионалното си влияние, за да реализира една обща европейска позиция? Едва ли.

Владимир Шопов,
Sophia Analytica

„Ще жертва ли Турция регионалното си влияние, за да реализира една обща европейска позиция? Едва ли

Без сътрудничество от страна на Турция обаче е много трудно да си представим енергийната диверсификация и сигурност в региона и Европа. Тя става реален център и ключова транзитна връзка и вече няма притеснение да използва този аргумент и в рамките на преговорите с ЕС.

Сегашното поколение западноевропейски политици просто е решило „да тупка топката" по въпроса за Турция. Тя тръгва решително напред икономически и политически и влиза в силна ситуация: или става още по-желана и влиза в ЕС, или остава отвън, но е още по-значим фактор сама по себе си. Голямата въпросителна е дали няма да си изпусне нервите в тази игра и съвсем да стресне западните елити и граждани. ■

Интервю Халил Демургаз, главен оперативен директор на Smart Group

Инвестициите ще бъдат десетки пъти повече

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Господин Демургаз, какво ще промени за вас присъединяването на Турция към ЕС?

- Ще се движим свободно, това е най-важното. Иначе ние и сега имаме митнически съюз с ЕС. Един наш колега от Турция преди години участва в приватизационна сделка в България. Чака една седмица за виза, после получи транзитна и му се наложи да обиколи Балканите, за да участва в търга. Спечели търга, но втори път не дойде. Един стабилен бизнесмен не може да обикаля Балканите с транзитна виза.

Все пак търгувате безмитно?

- Може и да няма мито, но ако искам да продавам стоката си в България, пак минавам границата. Когато една българска фирма иска да изпрати стока в Гърция, след два-три часа сделката е готова. А ние чакаме.

Ако този проблем изчезне, ще инвестирате ли повече?

- Разбира се. Ето сега един мой бизнес партньор чака 15 дни за виза. Това е въпросът. Иначе съм казал на шега пред приятели, че ако България иска да излезе от кризата, трябва да премахне визите за Турция. Това обаче е тактика на ЕС. Ако дойдат тук турските фирми, те ще са

конкуренция за западните, които сега печелят търгове. Да, това е интересът на старите страни членки, но дали е интересът на България? Никои не поставя въпроса по този начин. Ако не спирате инвеститора на границата, инвестициите ще бъдат увеличени 10 пъти, дори 100 пъти.

Ние вече купихме земя и строим логистичен център. Вместо да имат складове във всички балкански страни, фирмите ще харчат само за едно представителство. Оттук за няколко часа ще покриват 72-милионен пазар и България ще стане център на много по-голям пазар, отколкото е самата тя. Интерес има,

но ако не се премахнат визите, нещата ще вървят много бавно.

Има и много емоции в тази тема обаче.

- Ако се страхувате от нещо, това никога няма да ви помогне. Имате един богат комшия. Хората в Турция казват - по-добре да имаш богат комшия, отколкото беден. Може да не дава, но поне няма да иска. България трябва да използва Турция. Ако взима и пласира турската стока, ще печели много повече от производството. И няма да продава само на 7-8 милиона, а на 72 милиона души в целия регион. ■

Има риск нови 550 млн. EUR от фондовете да бъдат изгубени

Близо 3000 проекта по Програмата за селските райони чакат оценка

Има риск над 550 млн. EUR по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) да останат неусвоени, тъй като от Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) се бавят с оценката на хиляди проекти и масово отхвърлят други без сериозни основания. За това предупреждават от Българската асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП) в писмо до министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов.

Сумата от 550 млн. EUR е от бюджета по програмата за 2009 г. и според правилото "n+2" трябва да бъдат изразходвани до края на 2011 г. Към момента обаче голям брой проекти са отхвърлени, а около 1100 от подадените през 2009 г. все още не са разгледани от служителите на ДФЗ. Това означава, че няма да възникнат плащания в достатъчно големи размери, така че да се усвоят всички средства от бюджета за 2009 г., предупреждават консултантите.

Загръстена пощенска кутия

Освен неразгледаните 1100 проекта от 2009 г. има още над 1800, които са подадени с отварянето на приема по нови мерки, т.е. общият брой на европроектите, които не са разгледани от ДФЗ, вече е около 3000. През пролетта от фонда удължиха срока

за оценката на подадените проекти от 3 на 5 месеца. "Опасяваме се, че дори и този по-дълъг срок няма да бъде спасен", коментира за в. "Пари" Красимир Киряков, председател на БАКЕП.

За да се подобри системата, от асоциацията предлагат подадените проектопредложения да се обработват според датата на постъпването им. Друга идея е при недостиг на административен персонал в областните разплащателни агенции там да бъдат командирвани служители, за да не се забавя обработката на проектите.

От мярка в мярка

От БАКЕП за пореден път настояват за прехвърляне на средства от неатрактивните мерки по ПРСР към тези, по които има голям интерес и средствата дори са изчерпани, като например за модернизацията на земеделски стопанства или за субсидии за общините. Към момента има нестартирани и неразработени мерки с общ бюджет от около 407 млн. EUR.

Освен това има и такива, по които е предвиден бюджет от около 800 млн. EUR, но от тях е усвоено едва 1% заради слабия интерес на бенефициентите, казват от БАКЕП. Предложението им е поне минимална сума от тези мерки да бъде пренасочена

► Бившата шефка на фонд "Земеделие" Калина Илиева остави немалко нерешени проблеми на наследника си

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

на и в същото време да се осигурят по-благоприятни условия за кандидатстване по тези мерки, от които няма възможност да се отнемат финансови ресурси.

По-добра комуникация

Експертите се оплакват, че комуникацията им с ДФЗ не е добра, тъй като на посочените в сайта телефони никой не отговаря.

Те настояват от ДФЗ и министерството на земеделието да публикуват регулярно въпросите и отговорите по актуални теми, по които земеделците се обръщат към тях.

Искат и седмични анализи за усвояването на средствата по отделни мерки, както и за броя на подадените проектопредложения.

Дарина Черкезова

Депутатите спориха кой трябва да преработи бюджета

► Една от критиките на Иван Костов беше, че правителството не е внесло с бюджета и консолидираната програма, която дава по-ясна картина за финансовите планове за догодина

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Иван Костов поиска от председателя на парламента Цеца Цачева да спре бюджетната процедура

Депутатите от различни партии в парламента спориха кой трябва да преработи републиканския бюджет, ако бюджетите на НЗОК и НОИ бъдат внесени в новия си вид. Според десните, БСП и РЗС правителството трябва да изтегли закона и да направи сметките наново. ГЕРБ и "Атака" обаче са на мнение, че това може да се направи и от парламента. Правителството все още няма окончателно решение с колко и дали ще бъде вдигната осигурителната вноска, а това решение би променило приходната

част на бюджета на Националния осигурителен институт и оттам републиканския бюджет. В същото време обсъждането му в парламентарните комисии вече започна.

Силни обвинения

След като преди дни председателят на БСП Сергей Станишев призова правителството да изтегли бюджета, в четвъртък лидерът на ДСБ и съпредседател на Синята коалиция Иван Костов поиска от председателя на парламента Цеца Цачева да спре процедурата по разглеждане на бюджета. Засега управляващите не планират такова нещо, въпреки че признават, че ще трябва да има промени. При внасянето на закона в парламента финансовият министър Симеон Дянков се похвали, че това е най-

рано внесен бюджет. Костов поиска от Цачева поне да не санкционира депутатите от Синята коалиция, които не участват в заседанията на комисии по бюджета, защото не могат да си формират мнение за най-важните политики, които управляващите предвиждат за следващата година и които трябва да бъдат разписани в бюджета. Костов разкритикува правителството и че не е внесло бюджета заедно с консолидираната бюджетна програма. От нея става ясно какъв е общият дефицит на България, което според лидера на ДСБ е изключително важна информация.

Слаби обяснения

В защита на продължаването на бюджетната процедура се обяви партньорът на ГЕРБ - "Атака".

Депутатът Павел Шопов обяви, че изказванията на Костов са пресилени и че според него изтеглянето на бюджета не е належащо. "Това е много пресилено като теза и цели по някакъв начин да постави под съмнение бюджета още преди да започне да се гледа", обяви Шопов. Спорът за евентуалното изтегляне на бюджета може да се окаже преждевременен, защото още няма официално решение за вдигане на осигурителната вноска. Преди няколко месеца, когато се планираше актуализацията на бюджета за 2009 г., подобен казус възникна с различните планове на правителството за размер на здравната вноска. В края на краищата тогава се оказа, че промяна няма да има.

Филипа Рагинова

Здравният министър се зае със златната кокошка на болниците

Стефан Константинов разпореди проверка на начина, по който се формират цените за избор на екип

Здравният министър д-р Стефан Константинов се зае да изготви механизъм за контрол и регулация на най-доходоносната ниша за повечето болници у нас - таксата „избор на екип“. Правилата ще бъдат изработени след пълна проверка на начина, по който се формират цените за тази услуга в лечебните заведения. Досега регулацията на таксите за избор на екип се определяше без правила от самите болници. Затова за една и съща манипулация - например раждане, цените в различните болници бяха от 500 до 2200 лв.

При липса на контрол
Поради липса на контрол и ясни правила за тези иначе регламентирани допълнителни плащания в болниците се стигна до

масови злоупотреби. Честа практика е пациентите да бъдат принуждавани да си избират екип чрез репресивни механизми - протакане или отлагане на операции или пренебрежително отношение към болните.

„Не може хората да се изнудват или да им се искат толкова средства, колкото струва цялата клинична пътека“, каза д-р Константинов.

Само идея

Не за първи път здравният министър изказва подобна идея. Още когато представяше визията си за здравеопазването в парламента, той ясно подчерта, че цените за избор на екип не бива да превишават тези на клиничните пътеки. Болниците, които все пак си позволяват да нарушат това правило, трябва да станат частни и да не работят с НЗОК. „Това обаче е само една идея, която нормативно няма как да се обезпечи“, казва председателят на Националната асоциация на лекарите

► Здравният министър Стефан Константинов откри вчера нова апаратура за ранно диагностициране на рак на гърдата и на простатата в специализираната онкологична болница в София

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

в болничната помощ д-р Динчо Генов. Именно заради това здравната ни система работи едновременно на бюджетен и на пазарен принцип, което създава хаос, допълва д-р Генов.

Разпоредби без правила

В момента опцията избор на екип е записана в допълнителните разпоредби на наредбата за правото на достъп до медицинска по-

мощ. Там обаче тя е спомената редом с другите екстри, които би могъл да получи пациентът при желание и срещу заплащане - като самостоятелна стая, телефон, телевизор, меню

за хранене. В наредбата не се споменава нищо за правила при избора на екип или за горна граница на допустимите цени. Според директора на ВМА ген. Стоян Тонев обаче въпросът е не толкова в ограничаването на цените, колкото в ясното регламентиране какъв процент от парите за избор на екип трябва да остане в лечебното заведение. Обичайната практика е 30% да взима специалистът, извършил манипулацията, а 70% да остане в болницата. Въпреки това цари безпорядък, казва още ген. Тонев.

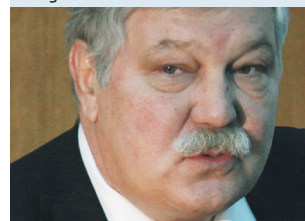
„Лекарите, които си позволяват да принуждават болните да избират екип и по този начин да доплащат, трябва да бъдат санкционирани“, казва председателят на Националната пациентска организация д-р Станимир Хасърджиев. Неговата организация беше една от първите, които подеха борба срещу опорочилата се практика.

Елена Петкова

Здравното министерство трябва да създаде общи правила

Във ВМА не предлагаме избор на екип. Според мен болници, които не са търговски дружества, каквато е нашата, не трябва да предлагат такава услуга. Министърът е прав в искането си да регламентира тази дейност. Въпросът обаче не е в това дали да има или да няма горен праг на цените за избор на екип, а каква част от тези средства остават в самата болница. В общоприетия случай около 30% от парите, платени от пациента за избор на екип, остават за специалиста, а 70% - за здравното заведение. В момента обаче цари известен безпорядък. Затова трябва

Ген. Стоян Тонев,
директор на Военномедицинска академия

” В общоприетия случай около 30% от парите, платени от пациента за избор на екип, остават за специалиста, а 70% - за здравното заведение

да се въведат общи правила и Министерството на здравеопазването да следи за тяхното изпълнение.

Трябва да се регламентира ясно с нормативен документ кои болници имат право да предлагат тази услуга, колко процента от средствата да остават за болничното заведение, при какви условия може да се избира екип. Болничното заведение трябва да има капацитета наистина да предлага избор, защото един или двама специалисти в дадена сфера не могат да задоволят избора на пациента. Само един кон състезание не прави.

Нищо ново Болниците пак останаха с по-малко пари от обещаното

► За август болниците ще получат 67 млн. лв. вместо обещаните лично от финансовия министър Симеон Дянков 80 млн. лв. Това става ясно от съобщение, публикувано на сайта на Националната здравноосигурителна каса. В него не се дава обяснение защо бюджетът на лечебните заведения за август остава на старите нива. В съобщението е записано само, че шефката на здравната каса г-р Нели Нешева преговаря с Минис-

терството на финансите до края на месеца да бъдат изплатени на лечебните заведения и дъжките средства от 80 млн. лв. за септември. „По този начин ще бъде наваксано изостанването в плащанията към договорните партньори“, пише в становището на касата.

► „Долни лъжци. Заробиха ни с тези анекси и сега ни оставят да пием по една студена вода“, коментира председателят на Националната асоциация на лекарите в болничната помощ г-р Динчо Генов. Според него тези пари са по-малко от 70% от средствата, които болниците са получили за август през миналата година.

► Като точка първа от споразумението между Българския лекарски съюз и правителството беше записано, че болниците ще получат два транша от по 65 млн. лв. допълнително до края на годината и един от 60 млн. лв. до 3 януари догодина. В случая обаче излиза, че вторият транш няма да бъде осъществен.

► За август на аптеките ще бъдат изплатени малко над 17 млн. лв. До края на октомври трябва да бъдат преведени и средствата за извънболничната помощ, които са 40 млн. лв., както и 15.6 млн. лв. на аптеките за дейността им, отчетена през септември.

Пари

20.10.2010 г. Гранд Хотел София

**Конференция
АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ & СПЕДИЦИЯ**

АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В РЕГИОНА

- Европейската политика през следващите десет години
- Как се справят фирмите в условията на икономическа криза

По темите ще чуете:

- **Камен КИЧЕВ**, зам. министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- **Меглена КУНЕВА**, съветник на комисаря по транспорта в ЕК Сим Калас
- **Майкъл НИЛСЕН**, генерален представител на ИРУ към ЕС и други представители на сектора

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА И ЗА РЕГИСТРАЦИЯ:

02/ 4395 855 || <http://events.pari.bg> || events@pari.bg

Със съдействието на:

Спонсор:

Беззаконието в БДЖ се оказва още по-голямо

Ремонти се правят по-рядко, отколкото трябва, защото нямало пари

В Българските държавни железници нито законите, нито вътрешните правилници се спазват. След като се оказа, че 80% от влаковете са с изтекъл сертификат за безопасност, а това е нарушение на Закона за железопътния транспорт, синдикатите алармираха, че и ремонтите не се правят редовно. Обяснението е прозаично - парите не стигат. Както в "Пари" вече писа, за тази година за ремонти в БДЖ и рециклиране има само 40 млн. лв., а са нужни 5 пъти повече.

Ревизия

На показния технически преглед от БДЖ гордо обясниха, че т.нар. ревизия - среден планов ремонт, се прави на 6 месеца, на 1, на 2 и на 4 години. След такъв ремонт в специален календар се записва до коя дата вагонът може да се движи и че след това той трябва да влезе за ремонт в депо, описва се кои части са ремонтирани, кои са сменени и т.н. Реално обаче това невинаги се случва.

"Когато дойде време за ревизия, се прави преглед за изправността и се записва, че машината може да се движи например още 6 месеца и чак след това трябва да се прави ремонтът", обясни Петър Бунев, лидер

► Технически прегледи на влаковете се правят редовно, но не и ремонти. За тях парите не стигали

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

на КНСБ в БДЖ. По думите му това е нарушение на вътрешните правилници на железниците.

"Вярно е, че се удължават сроковете, на които се правят ревизии. С тази стара техника това не трябва да се допуска, защото като

стане катастрофа, виновни излизат машинистът, шафнерът и т.н.", допълни Розен Зарков от транспортната федерация на КТ "Подкрепа".

От пресцентъра на БДЖ казаха, че само шефът на дружеството Пенчо Попов

може да разпорежи кой да отговори на въпроса - правят ли се ревизии редовно, а вчера той беше на заседание на съвета на директорите.

Обаче бившият шеф на Изпълнителна агенция "Железопътна администрация"

Симеон Ананиев призна, че знае за порочната практика: "Казвали са ми, че се удължават ревизиите, но официален писмен сигнал не съм получавал, затова и не съм разпоредил да има проверка. Това е нарушение, все едно някой да

реши да минава технически преглед с колата си не всяка година, а на 2-3 години." И Ананиев, и синдикалистите твърдят обаче, че техническите прегледи в начална, междинна и крайна гара се правят. Това обаче съвсем не било достатъчно, за да се счита, че влаковете са напълно изправни. Работещите в железниците твърдят, че често има повреди по време на движение.

Извън релсите

Нередовните ревизии обаче може да се окажат проблем в бъдеще и при пресертифицирането. "Преди да се издаде сертификат за безопасност, се следи дали влаковете са минали всички ремонти, какви части са подменени и т.н. Липсата на достатъчно ремонти на толкова стари машини може да се окаже проблем и някои машини да не бъдат допуснати по релсите", допълни Ананиев. Най-вероятно, за да влязат отново в употреба, трябва да се направи основен ремонт и отново да минат на пресертифициране.

Преди няколко дни от БДЖ съобщиха, че от 600 товарни и пътнически вагона 172 чакат ремонт. Останалите са в движение, но те били недостатъчни.

Красимира Янева

Нова електронна система за пътните такси ще оскъпи винетките

► До миналата година все още се коментираше идеята да бъде въведена тол система с бариери на входа, а сега вече се залага на GPS и сателити, които да отчитат изминатите километри

Регионалното министерство и пътната агенция нямат ясна идея каква ще бъде новата технология

Към 2014 г. в България ще бъде въведена електронна система за събиране на таксите по пътищата, която ще смени винетните стикери. С новата технология ще се плаща за изминатото разстояние, като километрите

ще се отчитат чрез сателит или GPS. До две седмици в Министерския съвет ще бъде внесено предложение за започване на процедура за избор на консултант, който да разработи системата, съобщи министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев.

Един ден по-късно обаче се оказа, че никой от ръководеното от него министерство не може да даде повече подробности около идеята

или какви са конкретните изисквания и очаквания от консултанта. От МРРБ казват: питайте Агенция "Пътна инфраструктура" (АПИ), а от АПИ: питайте МРРБ.

Коментари и без коментари

"Консултантът ще трябва да определи каква система за отчитане на пътните такси е най-добре да бъде приложена в България. Той трябва да каже кои пътища ще обхваща системата, кой

ще плаща такси и как точно ще се отчитат изминатите километри", коментира за в "Пари" Александър Косерков, директор на дирекция "Пътни такси и разрешения за специално ползване на пътищата" в АПИ. Той каза, че няма информация и само може да прави догадки по изказването на Плевнелиев.

За магистралите и таксите

До миналата година от министерството и пътната агенция все още коментираха идеята да бъде въведена тол система, при която да има бариери или кабинки на входа, които да събират таксите. Според Косерков това е архаична система, която не е приложима в България, тъй като има прекалено много входове и изходи към магистралите. Остават другите два варианта - чрез микровълнова технология и електронна тол система. При първия отчитането се прави автоматично след преминаването покрай портални рамки с датчици, а при втората изминатите километри се засичат чрез сателит или GPS. Микровълновата технология се използва в Ав-

5

► млн. винетки са издигнати от началото на годината към момента, което е с близо 200 хил. повече на годишна база, отчитат от Агенция "Пътна инфраструктура"

стрия, но нейният недостатък е, че се изгражда бавно, казват експертите. Другият вариант, който Плевнелиев популяризира, се прилага в Германия, Словакия, Чехия и др.

Нова система, нови разходи

Инвестициите в новата електронна система ще бъдат значителни, а това ще доведе и до поскъпване на пътните такси, казва Косерков. По думите му в момента цените на винетките в България са сравнително ниски. Една винетка за територията на цялата страна е 13 лв., или около 6.5 EUR, а в Словакия цената ѝ допреди месец е била около 10 EUR. След въвеждането на електронната тол система обаче стойността на таксата се е увеличила

пет пъти и сега тя е 50 EUR, казва Косерков. Според него подобна промяна може да се очаква и в България.

За прилагането на системата е нужно в превозните средства да се инсталират GPS устройства, за да може да се извършва отчитането на изминатите километри, което допълнително ще оскъпи потребителите. Косерков разказва, че в Германия например е взето решение леките автомобили да се освобождават от пътни такси. Няма гаранция, че в България може да се стигне до подобна революция, тъй като приходите на държавата от пътни такси ще се свият. Положителният ефект от електронната тол система е, че ще се отчитат реално изминати километри. Освен това проучванията показват, че така се повишава и събираемостта. Но като се има предвид, че досега няколко правителства са се упражнявали в говорене каква да бъде системата за събиране на пътни такси, а нищо не е направено на практика, нищо чудно това да е поредният опит за "устни" реформи.

Дарина Черкезова

Работниците на „Брикел” настояват да работят в „Брикел”

Служителите в предприятието на Христо Ковачки отхвърлиха предложенията на държавата и обявиха мирен протест

Работниците в ТЕЦ „Брикел” обявиха, че започват мирен протест на 18 октомври. Иначе казано - два дни, преди държавата да спре доставките на въглища за предприятието на Христо Ковачки, което е и първата стъпка към принудителното му затваряне. Собственикът сам трябваше да изготви план за затваряне, но такъв още няма, въпреки че няколко ултиматума на екоминистерството изтекоха. И тъй като няма изгледи „Брикел” да спре навреме (до края на октомври според последния даден срок), държавата реши да се погрижи за това, както обясни в сряда министърът на околната среда и водите Нона Караджова. Тя обяви и че заради притесненията, че 2000 души от предприятието ще останат без договор,

икономическото и социалното министерство обмислят как да им намерят работа. Този ангажимент беше потвърден от икономическия министър Трайчо Трайков при посещението му в Гълъбово. Работниците обаче обявиха, че не са съгласни с плановите и затова започват да протестират.

Ултиматуми и заплахи

„От май досега компанията работи над позволените 20 000 часа. На среща с министерството господин Ковачки пое ангажимента да направи инвестиция в изграждането на сероочистваща инсталация. Аз бих искал той да поеме такъв модел на работа, при който да се спре предприятието и през това време да се направят необходимите инвестиции”, каза при посещението си Трайчо Трайков. Работниците на „Брикел” отказаха да приемат предложението на министъра за намиране на нова работа. В декларация до премиера Бойко Борисов те

настояват да се даде срок, в който дружеството да работи на минимални мощности и да изгради сероочистваща инсталация. За този проект според тях има готовност, но той не е получил разрешение от държавата. Работниците настояват и през този период централата да получи квота от емисиите от парникови газове от резерва на съществуващи стари инсталации. В противен случай работещите в „Брикел” са готови да протестират и пред Министерския съвет в София. По въпроса обаче има ясна позиция на МОСВ и тя е, че въглеродни квоти може да получават само нови предприятия, т. е. „Брикел” не може.

Спасители на неспасяемото

„Ще подкрепим всички мерки, които биха довели до спасяването на „Брикел”, заяви и изпълняващият длъжността кмет на Гълъбово Пламен Бараков. Зам. изпълнителният директор на „Брикел” инж. Георги Златев заяви, че

няма да бъде човекът, който ще затвори дружеството. „Не мога да си представя, че някой ще ми разпорежи и аз ще му изпълня разпореждането. Аз това няма да го направя. Готов съм да седна и да разговарям как да се

решат проблемите, които са маркирани”, каза инж. Златев. Предисторията обаче е ясна - при купуването на теца Христо Ковачки е избран опцията да го затвори, вместо да изпълни екологичните изисквания. Ако пред-

приятието продължи да работи, очакваната санкция от Брюксел е над 700 хил. EUR. А тя няма да бъде платена от Ковачки, а от държавата, т. е. от данъкоплатците. Включително и от служителите на „Брикел”. □

Юробанк: 2.5% ръст на БВП през 2011 г.

Валутният борд е стабилен, но правилството трябва да внимава с фискалната дисциплина, предупреждават анализаторите

През 2011 г. България може да повиши брутния си вътрешен продукт с 2.5%, сочи анализ на Юробанк и Еф Джи Груп, собственикът на Пощенска банка. Прогнозата на финансовата група е по-умерена от заложените от българското правителство 3.6% ръст на БВП в проектбюджета за следващата година. Анализите на Юробанк показват, че през тази година икономиката ни ще отбележи лек спад от 0.3%, докато правителствената прогноза е за лек ръст от 0.7%.

Положителни тенденции

Подобряващият се дефицит по текущата сметка ще бъде един от факторите за растеж през следващата година, заяви Платон Монокрусос, помощник генерален директор и ръководител на отдел „Изследване на финансовите пазари” в Юробанк и Еф Джи Груп. Анализите показват, че дефицитът по текущата сметка през тази

година ще падне до 3.5% от БВП при 9.4% през 2009 г. Двигател на растежа ще бъде и увеличаващият се износ на промишлеността, започнал през последните пет месеца на тази година. През 2011 г. се очаква и засилване на вътрешното търсене.

Кризата предизвика здравословна промяна в икономиката на България, коментира Антъни Хасиотис, главен изпълнителен директор на Пощенска банка. Допреди кризата българската икономика беше силно зависима от няколко сектора, като строителство, недвижими имоти, банкиране и туризъм в по-малка степен. Сега реалната икономика излиза на преден план и започва да осъществява стабилен износ, посочват от банката.

Предизвикателства

България все още е изправена пред някои предизвикателства и на първо място това са намалелите капиталови потоци, се посочва в анализа на Юробанк. Икономиката на страната трябва да се пригоди към тази тенденция, препоръчват анализаторите.

В подкрепа те посочват драстичния спад на привлечени капитални през 2008 г. - 34.2% от БВП, до 7.8%

през 2009 г.

Пред България има риск от неизпълнение на приходите и забавено свиване на разходите. Намалването на фискалния резерв също крие средносрочен риск, предупреждават от Юробанк.

Ако правителството продължи с ползването на пари от резерва, това неминуемо ще увеличи паричната маса в страната, заяви Монокрусос. Оттам лихвените нива ще паднат, ще нарасне търсенето на чужда валута срещу левове. Това ще доведе до отлив на капиталите.

Слег кризата

Стриктната фискална дисциплина е от ключово значение за устойчивостта на валутния борд. Най-голямото предимство на България е, че продължава да поддържа стабилен валутен борд, посочиха анализаторите на банката. Това привлича инвеститорите, но те вече разполагат с по-малко средства. Поради тази причина в следващите няколко години българската икономика не може да разчита на растеж в нива 5-6%, както беше преди кризата. Нарастването на БВП се очаква в порядъка на 2.5-3.5%, са прогнозите на Юробанк.

Мила Кисъова

Пари

CSR

**ОТГОВОРЕН
БИЗНЕС
2010**

ТЕНДЕНЦИИ В CSR
ПРАКТИКИТЕ И УСПЕШНОТО ИМ
ИНТЕГРИРАНЕ В БИЗНЕСА

19 ОКТОМВРИ,
ГРАНД ХОТЕЛ СОФИЯ

ЕДНИ ОТ НАЙ - УСПЕШНИТЕ СВЕТОВНИ ЕКСПЕРТИ
ПО КОРПОРАТИВНО - СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
ЩЕ ДОЙДАТ, ЗА ДА ВИ РАЗКАЖАТ:

КАК СЕ ПРАВИ УСПЕШЕН CSR ПРОЕКТ

КАК ДА НАКАРАТЕ ВАШАТА CSR ПОЛИТИКА
ДА РАБОТИ ЗА ЦЯЛОСТНОТО РАЗВИТИЕ
НА КОМПАНИЯТА?

СЪС СЪДЕЙСТВО НА:

Postbank

Nestlé

Eurobank EFG

Good Food, Good Life

Франция застрашена от недостиг на горива заради стачки в рафинериите

Президентът Никола Саркози твърдо стои зад вдигането на пенсионната възраст

Френското правителство съобщи, че страната разполага с достатъчно горива, и призова шофьорите да престанат да се презапасяват. Потреблението скоочи с 50% тази седмица заради притесненията на водачите, че продължаващите протести срещу пенсионната реформа може да оставят бензиностанциите без горива. „Имаме достатъчно резерви за един месец, стига да няма презапасяване“, каза транспортният министър Доминик Бусеро. От сектора обаче предупредиха, че потребителите може да започнат да изпитват недостиг още следващата седмица.

Затворено

Голяма част от рафинериите във Франция са затворени заради стачка на работниците срещу вдигането на пенсионната възраст от 60 на 62 години. Най-големият преработвател в страната Total обяви миналия ден, че започва да спира работата в заводите си. Освен протестите на работниците в рафинериите проблем за преработвателите е и стачката на докерите в Марсилия, които вече трета седмица не допускат танкерите да влязат в пристанището заради подготовките промени в регулациите за сектора.

Протест Решават по сектори за безсрочна стачка

► Общо 1.23 млн. души излязоха на национален протест във вторник в сравнение с 997 хил. при предната стачка в началото на месеца, казаха от полицията.
► Данните на синдикатите пък показват увеличение на броя на стачниците от 2.9 млн. на 3.5 млн.
► Протестите блокираха голяма част от полетите, а редица влакове бяха спрени.
► От профсъюзите отхвърлиха идеята за обща безсрочна стачка, като оставиха на отделните сектори да решат дали да продължат с протестите.

Няма отстъпление

Президентът Никола Саркози твърдо стои зад позицията си, че пенсионната възраст трябва да се увеличи заради дефицита в системата, който е в размер на 1.7% от брутният вътрешен продукт. Целта на правителството е да балансира бюджета до 2018 г. На заседанието на кабинета в сряда той посочи, че колкото и трудно да се окаже изпълнението на реформата, правителство-

► Най-големият преработвател на петрол в страната Total обяви, че започва да спира работата в рафинериите си

СНИМКИ REUTERS

то и парламентът няма да се откажат от нея, тъй като тя е в интерес на всички. Макар че той направи известни отстъпки от първоначалния си проект, като запази по-ранното пенсиониране за хората с тежки професии и майките с три деца, пълен отказ от реформата не може да се очаква. Проектозаконът вече беше одобрен от Долната камара, като до края на седмицата се очаква той да мине и през

Сената. Основните положения обаче - вдигането на минималната възраст за пенсия от 60 на 62 години и от 65 на 67 години за пълна пенсия, вече са одобрени.

Абсолютно необходима

Пенсионната реформа във Франция е „абсолютно необходима“, коментира управителят на централната банка Кристиан Нойе, който е и член на

управителния съвет на Европейската централна банка. Ако системата не бъде променена сега, в бъдеще страната ще трябва да вземе много по-трудни решения, смята той.

Реформата на пенсионната система е част от усилията на правителството да намали общия бюджетен дефицит, който за тази година се очаква да достигне 7.7% от брутният вътрешен продукт. Никола Саркози планира

1.7

► процента от БВП е дефицитът в пенсионната система на Франция

50

► процента нарасна търсенето на горива от началото на седмицата

да свие дупката в хазната до 6% през 2011 г. на базата на очакван ръст на икономиката от 2%. Успехът на тези усилия са от ключово значение за доверието на инвеститорите, смятат анализаторите. От 1976 г. досега Франция е правила пет неуспешни опита да намали дефицита си и в момента страната е петият най-голям емитент на държавен дълг в еврозоната.

Излика Филипова

Няколко чилийски миньори се връщат вкъщи

Президентът Себастиан Пинера обеща виновните да не останат ненаказани

Част от спасените чилийски миньори ще се върнат вкъщи доста по-рано от очакваното, стана ясно вчера. Всичките 33-ма мъже бяха извадени успешно от срутлата се мина за по-малко от едно денонощие.

Няколко от миньорите са в добро състояние и ще напуснат болницата, съобщиха властите. Очакваше се всичките работници да останат под наблюдение най-малко 48 часа. Някои от хората имат проблеми с дихателната система, очите и зъбите и ще останат в болницата по-дълго.

Щастлив край

Спасителната операция приключи с изваждането на Луис Урсуа малко преди 22 ч местно време. Чилийският президент Себастиан Пинера коментира, че страната вече никога няма да бъде същата. „Сега сме по-обединени и по-силни от всякога“, заяви Пинера.

Всички миньори бяха транспортирани с хеликоптер в болницата в Копиапо. На пресконференция вчера директорът на здравното заведение каза, че състоянието на всичките 33-ма мъже е под контрол. Разрешават им се до три посещения на ден.

Няма да работи

Междувременно Пинера обяви, че мината „Сан Хосе“, където стана инцидентът, по-

”**Определено мината „Сан Хосе“ никога няма да бъде отворена отново. Виновните ще трябва да поемат отговорност**“

Себастиан Пинера, президент на Чили

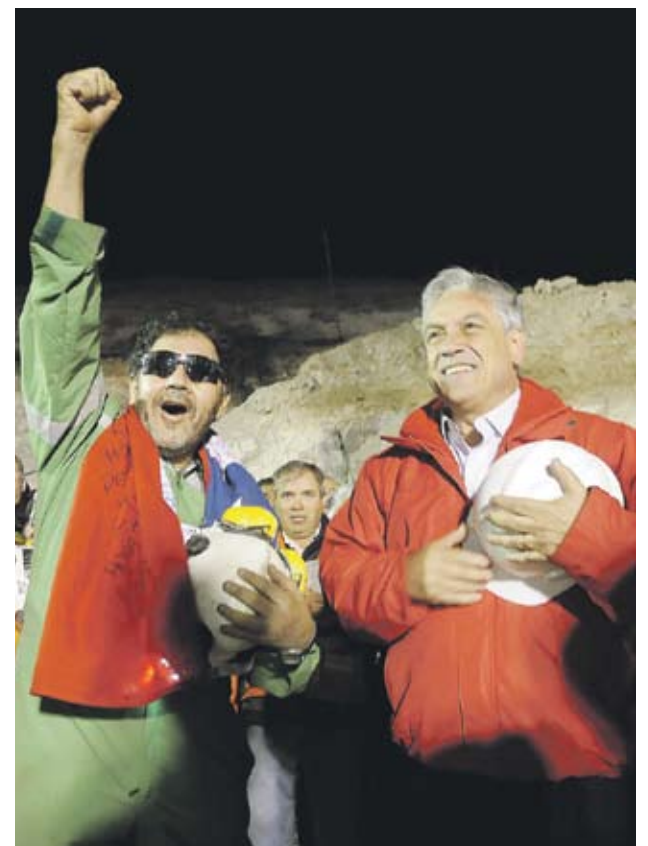
вече няма да работи. Макар че се въздържа от по-подробни коментари, президентът каза: „Определено мината никога няма да бъде отво-

рена отново.“ По думите му виновните няма да останат ненаказани и ще трябва да поемат отговорност.

Пинера обясни също, че разходите по спасителната операция са между 10 и 20 млн. USD. Една трета от тях се покрива от частни дарения. Останалата сума ще бъде платена от държавната добивна компания Codelco и от самото правителство.

Безопасност

Президентът съобщи, че скоро ще излезе с предложение, които да подобрят безопасността на миньорите в страната. След срутването в „Сан Хосе“ на 5 август Пинера назначи комисия за разследване случая, както и на регулаторната агенция за сектора. В резултат на затегнатите мерки общо 18 малки мини бяха затворени.

► С изваждането на 33-тия работник от затрупаната мина беше обявен успешният край на спасителната операция

Развитие**“Биовет” влага 25 млн. EUR в нов завод**

Компанията за производство на фармацевтични и ветеринарномедицински продукти “Биовет” АД ще инвестира 25 млн. EUR в нов завод. Той ще бъде изграден на територия-

та на производствената площадка на компанията в Разград. От “Биовет” съобщиха, че първата копка ще бъде на 16 октомври. Според първоначалните планове инвестиционният проект ще бъде реализиран за една година. Така производственият капацитет на разградското предприятие ще се увеличи два пъти. С изграждането на

новия завод ще се открият и нови 220 работни места. Към момента “Биовет” АД произвежда своята продукция на 4 производствени площадки в Пещера, Ботевград и Разград. Фирмата разполага и с производствени мощности в Македония. Компанията е собственост на братята Кирил и Георги Домусчиеви.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Пенсионните фондове заплашават държавата със съд

Прехвърлянето на средства от професионалните схеми към НОИ нарушава конституцията, твърдят от бранша

Професионалните пенсионни фондове заплашиха открито правителството със съд, ако се приеме предложението натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените бъдат прехвърлени към НОИ. Повод за недоволството стана постигнатото споразумение между социалното министерство, НОИ и синдикатите в осигурителния институт да бъде създаден фонд с парите на осигурените, който да поеме разходите за пенсии на работниците, които се пенсионират по-рано. Аргументите за предложението са недостиг на пари от вноски по сметките в ППФ и лошо управление на натрупаните средства.

бъдещите пенсионери.

Плащане на пенсии

Готови сме да започнем да изплащаме пенсии от 2011 г. на работещите I и II категория труд, твърдят шефовете на професионалните фондове. От създаването си през 2000 г. до 30 юни 2010 г. ППФ са събрали от вноски 537.3 млн. лв., показват данните на БАДДПО. Според официалните данни на Комисията за финансов надзор, която следи за дейността на допълнителните пенсионни фондове, в края на юни активите на компаниите са 465.24 млн. лв. От тях 27.2 млн. лв. са доходност от инвестициите на дружествата. Пенсионните фондове твърдят, че от създаването си до 30 юни тази година са превели на НОИ 90 млн. лв., от които 16 млн. лв. са доходност. Тези средства са били за допълнителната пенсия на работниците, които са се осигурявали в ППФ и са се възползвали от правото си на по-ранно пенсиониране.

► Професионалните фондове са готови да изплащат пенсии от началото на 2011 г., казаха Никола Абаджиев (вдясно) и София Христова

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

„Единствените губещи от подобна мярка ще са бъдещите пенсионери

София Христова, изпълнителен директор на ПОД “Алианс България” АД

Активи

Общите активи на професионалните фондове към 8 октомври 2010 г. са 496.8 млн. лв., като 429.72 млн. лв. от тях са от вноски на осигурените. Преведените средства към НОИ към 30 септември тази година са 98 млн. лв., от които 16.26 млн. лв. са доходност. Тези цифри доказват, че средствата се управляват добре, категорични са от бранша. Според БАДДПО държавата няма капацитет да постигне такава доходност, като парите на НОИ обикновено се държат по сметка в БНБ при много ниска лихва. “Няма никакъв смисъл да се противопоставят държавното пенсионно осигуряване (I стълб) и капиталовото допълнително пенсионно осигуряване (II и III стълб)”, твърдят от БАДДПО. Според Никола Абаджиев модерният начин е

„Държавното пенсионно осигуряване и допълнителното капиталово не трябва да се противопоставят, защото модерният начин е да има смесена пенсионна система

Никола Абаджиев, председател на БАДДПО

да има допълване на двете системи.

Проблеми

Основният проблем е несъбирането на вноските, което води до недостатъчно натрупване на средства по индивидуалните партии,

твърдят пенсионните фондове. Причините според тях са временна загуба на работа и прекъсване на плащането или некоректни работодатели.

“Не е наша работа да следим дали вноските се внасят редовно”, каза Даниела Петкова, главен изпълнителен директор на ПОК “Доверие” АД. По думите ѝ в началото за редовността на вноските е следил НОИ, а впоследствие Националната агенция за приходите. Данните, които изнесе Даниела Петкова, показват, че в професионалните фондове има 221 255 осигурени лица, като според нея данните на НОИ са за 100 хил. осигурени.

“Ако някой е клиент на ППФ от създаването им до-

сега, трябва да има 120 вноски, но само 17% имат вноски през всичките 10 години на съществуване на професионалните фондове”, добави Даниела Петкова. Тя направи уточнението, че тези 17% нямат пълните 120 вноски. Изчисленията на БАДДПО показват, че пенсионните фондове имат възможност да плащат близо 2 пъти по-висока пенсия от НОИ.

Послегици

Споменатите 465.24 млн. лв. активи, които са натрупани от ППФ към 30 юни 2010 г., не е сигурно дали ще постъпят в сметките на НОИ, ако се приеме решението и се наложи разпродажба, която със сигурност ще е на по-ниска от моментната цена, е мнението на пенсионните фондове.

„Смятането на средната стойност по индивидуалните партии води до изкривяване на реалните цифри

Даниела Петкова, главен изпълнителен директор на ПОК “Доверие” АД

Според бранша подобно изтегляне на средства от БФБ и от банките ще е сериозен удар за капиталовия пазар, за финансовата система и за реалната икономика. В ипотечни и корпоративни облигации дружествата са инвестирали около 250 млн. лв., а депозитите им са почти 100 млн. лв.

Атанас Христов

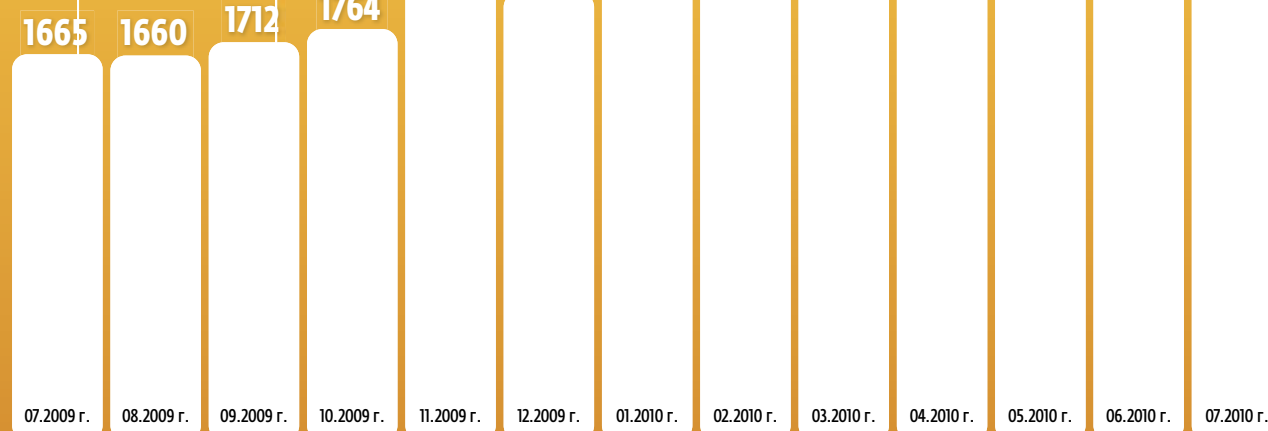
Завръщането на "Златния стандарт"

От началото на годината цената на златото се е увеличила с 26%

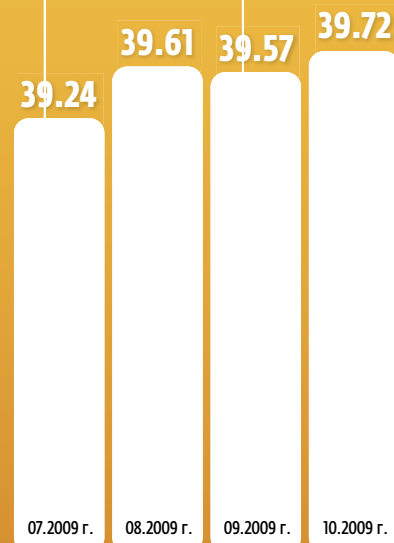
Цена на злато

954
07.2009 г.

Стойност на златния резерв, млн. лв.

Златен резерв, т

951.25
08.2009 г.

1007.7
09.2009 г.

1045.4
10.2009 г.

1179.6
11.2009 г.

1096.95
12.2009 г.

1080.85
01.2010 г.

1117.6
02.2010 г.

1113.25
03.2010 г.

1179.2
04.2010 г.

Цената на златото полудя. За последните две седмици благородният метал качва средно по 10 USD дневно към стойността си и подобрява рекорд след рекорд. На борсата в Лондон и Ню Йорк той вече се котира над 1380 USD/тр. у., като само за последните пет сесии цената е нараснала с близо 45 USD/тр. у.

Страхове

Големите колебания на основните валути, страхът от инфлация и от връщане на рецесията принудиха инвеститорите по цял свят да избягат от валутните и високорисковите капита-

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

лови пазари и да потърсят убежище в ценния метал. Страхът около назряващата "валутна война", в която страните се стремят да обезценят парите си, връща инвеститорите към идеята за "златния стандарт", който беше отхвърлен след

Голямата депресия през 30-те години на миналия век. Тогава всички пари са били обезпечени със злато. В момента единствената държава, която продължава да обезпечава своите пари със злато, е Швейцария.

Обезценяването на основните валути и липсата на пречки пред печатането на огромни количества нови банкноти увеличава страховете от инфлация и връщане към най-тежките моменти на финансовата криза.

Засилено търсене

Притесненията на инвес-

титорите се засилват още повече от предстоящото изявление на председателя на Федералния резерв на САЩ Бен Бернанке за изкупуването на държавни облигации.

На 4 октомври на поредното заседание на Фед беше взето решение да започне изкупуването на държавни облигации, обезпечени с ипотекни, като отделената за това сума превишава 1 трлн. USD.

Влизането в сила на тези мерки гарантира допълнително обезценяване на долара и засилено търсене на благородни метали.

Драстично увеличение

От началото на годината досега златото успя да спечели близо 26%, а до края на 2010 г. се очаква да достигне 35% оскъпяване. Най-голяма помощ за цената на метала изиграха действията на правителствата за справянето с финансовата криза. След фалирането на Lehman Brothers развитите държави започнаха да наливат трилиони долари във финансовите системи на страните си с единствената цел да спасят големите банки от банкрут. Именно тези действия на

отделните държави вдигнаха цената на златото с близо 100% в рамките само на две години. С този резултат жълтият метал се оказва един от най-доходоносните активи.

Цената на златото расте не само при деноминираната в долари търговия. Стойността на метала се повишава и на борсата в Индия, най-големия вносител на злато, където в момента 10 г злато се търгуват за историческите 20 028 рупии.

Прогнози

В момента металът поскъпва по-бързо от предва-

Златният резерв на България остава 40 т

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Златният резерв на България към днешна дата е приблизително 40 т и той остава непроменен близо десетилетие. Количеството се оценява на 1.95 млрд. лв., изчислено към сегашния курс на долара, а стойността му от общия международен резерв е близо 8%. От общия резерв на страната 40% са в трезора на банката, а останалите 60% са в чужди банки.

Разпродажба

Последната голяма разпродажба на злато е станала през 1962 и през 1964 г. Тогава правителството е продало близо 26 т злато, за да покрие валутните си задължения към Съветския съюз. Според счетоводните документи първите 20.1 т са продадени на съветската "Госбанк-Москва", а две години по-късно други 5.9 т - на Московската народна банка - Лондон. След извършената операция в трезора остават 2.1 т и в следващите 35 години количеството му се увеличава

близо 20 пъти. Кюлчетата, които е трупал централният трезор, са били купувани основно от български производители.

Стангарту

С решение № 224 на управителния съвет от 1992 г. златният резерв на БНБ е установен на 1 017 041 тр. у. (31.6 т). В този период златният резерв вече е приведен в съответствие със световните стандарти - кюлчета борсов стандарт "good delivery" по препоръка още на първата мисия на МВФ.

През 1993 г. около 80% от наличното злато е претопено и приведено в борсов стандарт в признати от LBMA (Асоциация на производителите на благородни метали със седалище в Лондон) рафинерии във Великобритания и Швейцария, съответно Engelhard и RAMP. Претопени са 29 т, от тях 25 т са върнати в трезорите на Българската народна банка, а останалите 4.777

т са оставени по метална сметка на БНБ в Швейцария.

Наличност

До края на март 1994 г. преработеното злато е проверено - поотделно всяко единично кюлче - за тегло, сертификат за качество и произход и след това е преупаковано за съхранение в специалния трезор на БНБ. До 30 април 1994 г. златната наличност в Българската народна банка възлиза на 33 040 кг. На 1 декември 1995 г. по заповед на управителя на БНБ проф. Тодор Вълчев е назначена пълна ревизия на управление "Емисионно", включително на златото и операциите по всички благородни метали в страната и чужбина.

Ревизията завърши през април 1997 г. и констатира, че златото на кюлчета (борсов стандарт, основен резерв) е с бруто тегло 32.101 т. За 13 години златният резерв на България се е увеличил с нови 7 т.

През 2011 г. цената може да достигне 2000 USD/тр. у.

Цената на златото ще продължи да расте и за напред, но в краткосрочен план много важна роля ще има решението на Фед колко точно ликвидност ще налее като стимули за икономиката. Като много реална цена в края на 2010 г. може да се смята 1500 USD/тр. у., като се има предвид сегашната цена 1380 USD/тр. у.

Търсенето на ценния метал ще е голямо и заради големата волатилност на основните валути, както и заради притесненията около евентуална инфлация, свързана с изливането на много пари от страна на правителствата с цел да се съживи икономиката. Ако Фед изпълни обявеното си по-рано този месец решение да

Милен Пенеv,
"Аврора Кепитъл"

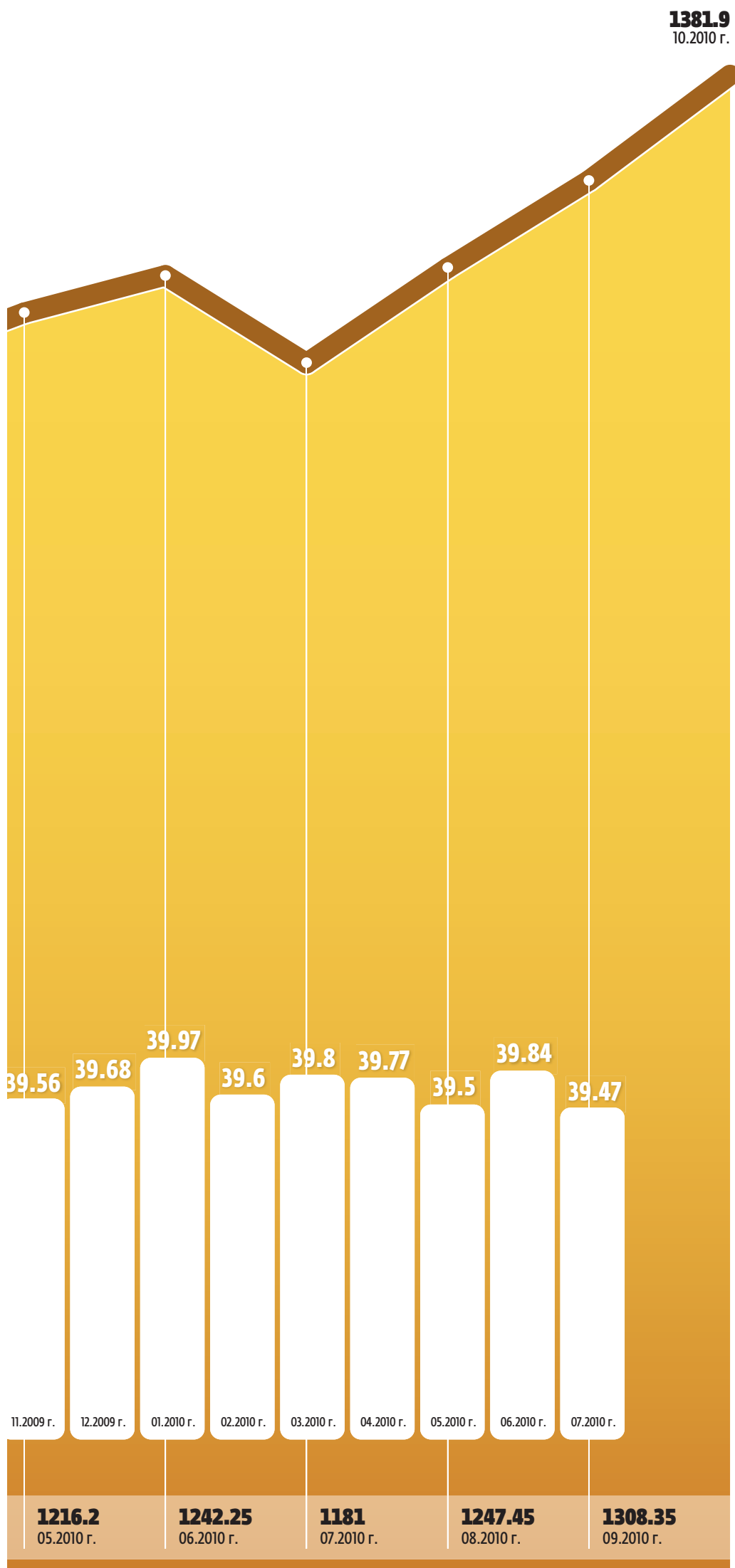
Единствените, които продават злато в момента, са минните компании

изкупи правителствени облигации, обезпечени с ипотечи, напълно възможен сценарий е металът да поскъпне до 2000 USD/тр. у. през 2011 г. Ако обаче пакетът от мерки не бъде изпълнен в този размер, цената на златото може да претърпи корекция надолу, но не се очаква да слезе под 1200 USD/тр. у. Такова

развитие на нещата ще има благоприятно въздействие върху пазара, тъй като по-високата цена ще раздвижи търговията.

Цената на благородния метал е подкрепяна и от големите фондове, които в момента се стремят да обърнат минимум 10% от портфейла си в злато. Това води до ситуация, в която търсенето е много голямо, а предлагане няма. Централните банки също отказват да продават и единствените, които са готови да се разделят с метала на тази цена, са минните компании. В момента техният стремеж е да хеджират своето злато на сегашните цени около 1400 USD/тр. у. и така да си подсилят тези пари за следващите няколко години.

Написаното не е препоръка за покупка или продажба на активи.

рителните очаквания. Това накара много от големите финансови институции да коригират предишните си оценки за състоянието на пазара. Такава корекция внесе финансовият гигант Goldman Sachs Group Inc. Според анализаторите там решението на Фед ще изстреля цената до безпрецедентните 1650 USD/тр. у. през следващите 12 месеца. Промени в прогнозите са направени и за състоянието на цената в края на годината. Последните очаквания са тя да стигне 1400 USD/тр. у., а през следващите шест месеца вече да е далеч над 1500 USD/тр. у.

Швейцарската банка UBS AG също предприе промяна на предварителните си прогнози за метала. Последната промяна вчера посочва, че цената на златото ще достигне 1425 USD/тр. у. до края на ноември. Предишната прогноза беше за 1300 USD/тр. у., но тя беше разбита още преди три седмици.

Сребро

Единственият актив, който е донесъл по-висока доходност от златото, е среброто. От началото на годината цената му е skočila с 45%. В момента то се котира на нива около 25

USD/тр. у. Отношението между цената на златото и среброто е 55.68, което е най-ниското ниво от 2008 г. Най-високата стойност, която е достигало среброто, е 50.35 USD/тр. у. през 1980 г. Тогава покупката на злато в САЩ е била забранена и среброто е било използвано като защита от инфлацията.

Цената на златото ще продължава да расте и скоро можем да бъдем свидетели на нива доста над най-смелите прогнози на световните анализатори. Което тотално ще срине доверието във валутните и капиталовите пазари.

Управлението на офиси и молове е бизнес за 50 млн. EUR

В Германия фасилити мениджмънтът надминава по мащаб автомобилната индустрия

Бизнес за над 50 млн. EUR е управлението на административни сгради и големи търговски обекти у нас. „Засега обаче над 80% от офисите се управляват не от професионални компании, а от самите собственици заради погрешното очакване за допълнителни печалби”, съобщи изпълнителният директор на консултантската компания Forton International Сергей Койнов. Той бе участник в петата конференция по фасилити мениджмънт, която започна в София.

Бизнес имоти

Услугата доскоро бе слабо позната не само за България, но и на по-развитите европейски пазари. „Когато в Германия се заговори за фасилити мениджмънт през 2003 г., никой не знаеше какво представлява и какъв пазарен дял заема”, каза проф. Куниберт Ленъртс от техническия институт в Карлсруе. По думите му сега управлението на сгради е бизнес с годишен обем от 122 млрд. EUR, който формира 5.5% от брутния вътрешен продукт на страната, и по този показател изпреварва дори автомобилната индустрия.

У нас по данни на Българската фасилити менидж-

мънт асоциация годишният обем на пазара е около 1.13 млрд. EUR. Анализите на Forton за пазара на бизнес имоти посочват като най-перспективно управлението на офис сгради и молове. Сергей Койнов представи изчисления на базата на съществуващите над 1.2 млн. кв. м офис площи в София, които при средна месечна такса за поддръжка около 2 EUR/кв. м може да генерират годишни бюджети за над 25 млн. EUR. Основните проблеми за ефективното управление на тези сгради са високите нива незаети площи, които в столицата вече достигат 23% от общото предлагане. Поддръжката им натоварва бюджетите на сградите, без тези площи да носят приход. Другият проблем са множеството малки офис сгради от по 2-3000 кв. м, които не могат да генерират големи бюджети при поносими такси за поддръжка.

При моловете сервизните такси са по-високи от тези на офис пазара, като за по-малки търговски обекти в София може да достигнат 7 EUR/кв. м. Тяхната поддръжка обаче е далеч по-сложна, тъй като се обслужват по 150-200 магазина с 10-20 000 посетители дневно. В същото

време трябва да се осигури нормалното функциониране на сложни съоръжения като ескалатори, асансьори, етажни паркинги. На този етап почти няма нужда от професионално управление при складовите площи, тъй като по-голямата част у нас са за собствени нужди, а самите сгради рядко изискват по-специализирана поддръжка, посочи Сергей Койнов.

Нишов пазар

Според управителя на „Фасилити оптимум България” Бисера Иванова ниша на този пазар е обслужването на клиенти с голяма клонова мрежа като банки и мобилни оператори. При тях предизвикателство е пръснатата структура в цялата страна и изискването да се предложат еднакво качество и срокове на услугите навсякъде. Това може да гарантират само фасилити компании с клонове в страната и голяма мрежа подизпълнители. По думите на участници в конференцията най-трудно засега професионалната поддръжка пробива на жилищния пазар. Причината е ниската събираемост на вземанията отчасти поради липсата на достатъчно надеждни законови механизми.

Рагостина Маркова

► Проф. Куниберт Ленъртс посочи управлението на сгради като по-мащабен бизнес от автомобилната индустрия за Германия

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

Набедените месопроизводители пращат проби в чужбина

Четирите компании, в чиито продукти „Стара планина” беше открита соя, обвиниха земеделския министър в уронване на престижа

Фирмите „Сами-М”, „Лалов и Вачев”, „Унимес” и „Кен”, които бяха набедени от земеделския министър Мирослав Найденов, че продават продукти „Стара планина” със соя, ще търсят потвърждения на резултатите от пробите в независими лаборатории в чужбина.

„Твърденията на министър Мирослав Найденов са прибързани и ни уронват репутацията, която сме градили с години”, казаха от набедените компании. Соята е недопустима по стандарта и земеделският министър беше категоричен, че ще отнеме лиценза на тези компании за марката „Стара планина”.

► Продуктите „Стара планина” със съдържание на соя са открити при рутинна проверка в търговските мрежи, съобщи министър Найденов

Съдействие от лаборатории в Европа

От „Кен” и „Сами-М” съобщиха, че ще изпратят

пробите в европейски лаборатории, тъй като са крайно озадачени от резултатите и се съмняват в корект-

ността на изследванията. „Няма никаква възможност в продуктите на „Кен” АД - кренвириши „Стара плани-

на”, да има соя, защото ние просто нямаме доставки на соеви продукти”, каза Пламен Евтимов, собственик на компанията.

„Категорично заявявам, че не сме вложили умишлено соя в продуктите си и ще потвърдим това с лабораторни проби в Германия”, каза за в. „Пари” и собственикът на „Сами М” Антон Костадинов. По думите му този стандарт е отворил добра пазарна ниша и е безсмислено да я унищожават, при положение че компанията е инвестирала в нови машини и опаковки.

Версиите

Обяснението на Костадинов от „Сами-М” е, че е възможно минимално количество соев протеин да е попаднал в продуктите чрез подправките. Председателят на Асоциацията на месопроизводителите Кирил Вълчев също потвърди, че мнозина производители на подправки влагат минимални количества соя в смесите, за

да стабилизират ароматите. От „Кен” вече са изпратили в държавната лаборатория във Виена подправките, с които работят, и чакат резултати.

Компаниите смятат резултатите от пробите за абсурдни и защото са подложени на постоянен засилен контрол от страна на ДВСК. „Тези хора постоянно са във фабриките ни”, каза собственикът на компанията „Лалов и Вачев” инж. Иван Вачев и добави че не отхвърля и версия за саботаж от конкуренти. От „Кен” също смятат, ако загубят пазарни позиции, ще зарадват много други играчи на пазара.

Грешката също не е изключена като вариант. Още когато беше въведен стандартът „Стара планина”, стана ясно, че България не разполага с лаборатория, която да може да установи категорично съдържанието на продуктите и в какви точно пропорции са съставките.

Ани Когжаубанова

Варшавската фондова борса търси инвеститори за 64% от капитала си

Институционалните инвеститори могат да записват акции от днес

Варшавската фондова борса обяви, че започва набирането на поръчки за първичното си публично предлагане. Правителството, което държи близо 99% от компанията, ще предложи на инвеститорите до 26.8 млн. акции, което е 64% от капитала. Така дружеството ще стане първата публична борса в Централна и Източна Европа.

Записване

Поръчки от институционални инвеститори по метода букбилдинг ще се приемат от днес до 28 октомври, става ясно от публикувания проспект. Индивидуалните инвеститори ще могат да записват акции между 18 и 27 октомври, като за тях са предвидени 25-30% от ценните книжа. Максималната цена е определена на 43 PLN на акция. Окончателната цена ще бъде обявена на 29 октомври, а разпределението на акциите ще бъде направено на 4 ноември. Книжата ще бъдат качени за търговия пет дни по-късно. Анализатори очакват силен интерес към IPO-то заради положителните нагласи на пазара в момента и монополното положение на Варшавската фондова борса.

Първа по пазарни гебюти

Полската борса е третата по големина в нововъзникваща Европа след тази в Русия и Турция с пазарна капитализация от близо 203 млрд. EUR, показват данни на сайта на компанията. Общо 387 дружества се търгуват на Варшавската фондова борса.

Една трета от първичните публични предлагания в Европа през третото тримесе-

► Заради силния инвеститорски интерес една трета от IPO-тата в Европа за третото тримесечие на 2010 г. са били реализирани на Варшавската фондова борса

СНИМКИ BLOOMBERG

чие на 2010 г. са били реализирани на Варшавската фондова борса, което я нарежда на първо място на Стария континент по този показател. Общо 32 компании са направили пазарния си дебют на Варшавската фондова борса между юли и септември, което затвърждава тенденцията за увеличаване на IPO-тата от 15 за първото тримесечие и 25 за второто. Данните са от изследване на PricewaterhouseCoopers и са публикувани на сайта на борсата.

Активни инвеститори

Голямо предимство за Варшавската фондова борса е наличието на силни местни институционални инвеститори. Само пенсионните и инвестиционните фондове в страната управляват над 70 млрд. EUR, показват данни на финансовия надзор. В същото време активно се изявяват и чуждестранните инвеститори, на които се дължат почти 50% от обема на изтъргуваните акции за първата половина на 2010 г.,

пише в проспекта.

Финансов център

„Борсата е туптящото сърце на икономиката ни, а IPO-то е поредната стъпка от плана ни да изградим силен финансов център във Варшава”, каза финансовият министър Александър Град на пресконференция. Правителството се надява да получи 25 млрд. PLN от приватизацията тази година, с което да попълни бюджетния дефицит.

Излика Филипова

” Първичното публично предлагане е поредната стъпка от плана ни да изградим силен финансов център във Варшава

Александър Град,
финансов министър на Полша

9

► ноември е датата, на която акциите на компанията ще бъдат качени за търговия

26.8

► млн. акции от Варшавската фондова борса ще предложи финансовото министерство

Резултати Печалбата за 2009 г. с 12% ръст

► Варшавската фондова борса отчете чиста печалба от 100.7 млн. PLN за 2009 г., което е 12% повече от преходната година.

► Приходите на компанията нараснаха с 8% и достигнаха 199.5

млн. PLN, става ясно от проспекта.

► Борсата планира да раздаде между 30 и 50% от печалбата си като дивидент.

► За първата половина на 2010 г. компанията отчете печалба от 54.4 млн. PLN.

► Към края на юни активите на Варшавската фондова борса са в размер на 604 млн. PLN.

Сделката за „Ливърпул” се премести в съда

Сингапурецът Питър Лим оттегли офертата си за 320 млн. GBP за клуба

Битката за английския футболен клуб „Ливърпул” стана още по-ожесточена, след като основният кредитор на клуба - Royal Bank of Scotland, поиска от Върховния съд в Лондон да издаде заповед, с която да бъде прекратено заведеното от собствениците дело в Тексас. По-рано вчера стана ясно, че Том Хикс и Джордж Жилет са си осигурили временна забрана от американски съд за продажбата на клуба на New England

Sports Ventures. Междувременно сингапурският милиардер Питър Лим, който преди дни предложи 320 млн. GBP за „Ливърпул”, оттегли офертата си.

Английски случай

Собствениците на „Ливърпул” се опитват да предотвратят продажбата на клуба. Те са завели иск за щети за общо 1.6 млрд. USD срещу Royal Bank of Scotland и членове на борда на клуба. Според адвокатите на Royal Bank of Scotland този спор засяга английски футболен клуб и английски компании и няма абсолютно никаква връзка с Тексас освен това,

че Хикс и Жилет живеят там. Американският съд не трябва да се намесва в делото, смятат те.

Сага

Цялата сага се разви само броещи часове, след като лондонският съд реши в полза на Royal Bank of Scotland. С това се премахна пречките пред продажбата на футболния клуб на New England Sports Ventures. Собственикът на „Бостън Ред Сокс” предложи 300 млн. GBP за „Ливърпул”. Продажбата ще позволи на клуба да върне 240 млн. GBP заеми на Royal Bank of Scotland. Британската

банка заплаши да поиска фалит на „Ливърпул”, ако до 15 октомври не се намери купувач, който да поеме дълговете на клуба.

Лоша връзка

Междувременно Питър Лим оттегли офертата си за клуба, като каза, че от борда на клуба не искат да разговарят с него. „Бордът и Royal Bank of Scotland са решили да не ми отговарят и да не обсъждат офертата ми с мен”, обясни Лим. Той добави обаче, че е готов отново да направи предложение за „Ливърпул”, ако обстоятелствата се променят. □

► Английският футболен клуб „Ливърпул” дължи 240 млн. GBP на Royal Bank of Scotland

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Table with columns: Вид, Бoрса, Единица, Октомври, Ноември. Includes items like Сувор петрол, Брент, Газов, Природен газ, Бензин 95, Нафта.

Фючърси на агрокултури

Table with columns: Виг, Разновидност, Бoрса, Единица, Октомври. Includes items like Пшеница, Царевица, Ечемик, Памук, Kаkao, Кафе, Соя, Захар.

Бoрси: CBOT - Чикагска стокова бoрса; CME - Чикагска търговска бoрса; NYBOT - Нюйоркска стокова бoрса; ASE - Австралийска стокова бoрса

Спот цени на цветни метали

Table with columns: Вид, Бoрса, Единица, Цена, Зм. Includes items like Мед, Калай, Олово, Цинк, Алуминий, Никел, Алуминиева сплав.

Цени на благородни метали

Table with columns: Вид, Бoрса, Единица, Купува, Продава. Includes items like Злато, Сребро, Платина, Паладий, Родий.

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent 1бу. овес = 15.4224 кг; 1 lb. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1 MT = 1000 kg

Курсове за митнически оценки

Table with columns: Валута, Код, За, Стойност. Includes items like Австралийски долар, Бразилски реал, Канадски долар, Швейцарски франк, Китайски ремиби юан, Чешка крона, Датска крона, Естонска крона, Британска лира, Хонконгски долар, Хърватска куна, Унгарски форинт, Индонезийска рупия, Исландска крона, Японска йена, Южнокорейски вон, Литовски литас, Латвийски лат, Мексиканско песо, Малайзийски рингит, Норвежка крона, Новозеландски долар, Филипинско песо, Полска злота, Нова румънска лея, Руска рубла, Шведска крона, Сингапурски долар, Словашка крона, Тайландски бат, Нова турска лира, Щатски долар, Южноафрикански ранд.

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.10.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Table with columns: Валута, Код, За, Стойност, Разлика. Includes items like АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР, БРАЗИЛСКИ РЕАЛ, КАНАДСКИ ДОЛАР, ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК, КИТАЙСКИ РЕНМИБИ ЮАН, ЧЕШКА КРОНА, ДАТСКА КРОНА, ЕСТОНСКА КРОНА, БРИТАНСКА ЛИРА, ХОНКОНГСКИ ДОЛАР, ХЪРВАТСКА КУНА, УНГАРСКИ ФОРИНТ, ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ, ИНДИЙСКА РУПИЯ, ИСЛАНДСКА КРОНА, ЯПОНСКА ИЕНА, ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН, ЛИТОВСКИ ЛИТАС, ЛАТВИЙСКИ ЛАТ, МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ, МЕКСИКАНСКО ПЕСО, МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ, НОРВЕЖСКА КРОНА, НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР, ФИЛИПИНСКО ПЕСО, ПОЛСКА ЗЛОТА, НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ, РУСКА РУБЛА, ШВЕДСКА КРОНА, СИНГАПУРСКИ ДОЛАР, ТАЙЛАНДСКИ БАТ, НОВА ТУРСКА ЛИРА, ШТАТСКИ ДОЛАР, ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД, ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ).

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 15.10.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Table with columns: Райфайзен Асет Мениджмънт, Тип, Валута, Емисионна стойност, Цена при обратно изкупуване. Includes various investment funds like Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации, Райфайзен-Европлюс-Облигации, Райфайзен-Глобални-Облигации, Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран, Райфайзен-Глобален-Балансиран, Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании, Райфайзен-ГлобалниОснови-Акции, Райфайзен-Глобален-Акции, Райфайзен-Источноевропейски-Акции, Райфайзен-Евразия-Акции, Райфайзен-НовоформиращиПазари в Акции, Райфайзен-Русия-Акции, Райфайзен-ИсточнаЕвропа-Облигации.

Котировки на взаимните фондове

Large table listing mutual funds with columns: Фонд, Тип, Ем. ст./сп, ЦИМ, От начало на годината, Доходност и Риск, За последните 12 мес., От начало на публ. преза, Начало на публ. преза. Lists various funds like Аврора Капитал АД, Аврора Кепитъл - Балансиран, Аврора Кепитъл - Global Commodity Fund, etc.

Валути спрямо евро

Table with columns: ВАЛУТА, Код, Купува, Продава, Най-висока, Най-ниска. Lists currencies like ШАТСКИ ДОЛАР, БРИТАНСКА ЛИРА, ЯПОНСКА ИЕНА, ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК, НОРВЕЖСКА КРОНА, ШВЕДСКА КРОНА, КАНАДСКИ ДОЛАР, АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР, УНГАРСКИ ФОРИНТ, ЧЕШКА КРОНА, РУСКА РУБЛА, ПОЛСКА ЗЛОТА.

Най-високият курс е най-високият курс купува, най-ниският - най-ниският курс продава. Данни от 17.00 ч българско време на 14.10.2010 г.

Table for otp Fund Management showing fund details, including columns: Взаимен фонд, Нетна стойност на акциите на дял (НСАД), Емисионна стойност (цена при покупка), Цена при обратно изкупуване. Lists funds like ОТП Централно-европейски фонд в акции, ОТП Международен фонд в акции - Ю Би Ес, etc.

Table for sentinel-am.bg showing fund details, including columns: Стойност за един дял, Доходност. Lists funds like Договорен фонд, Sentinel - Принципал, Sentinel - Репуб.

Центите са валидни за поръчки, подадени на 13 октомври 2010 г.

Table for "Ти Би Аи Асет Мениджмънт" ЕАД - Цени при преобръщане за дата 15.10.2010 г. Includes columns: ПРЕХВЪРЛЯНЕ В, Ти Би Аи Евробонд, Ти Би Аи Комфорт, Ти Би Аи Хармония, Ти Би Аи Динамик.

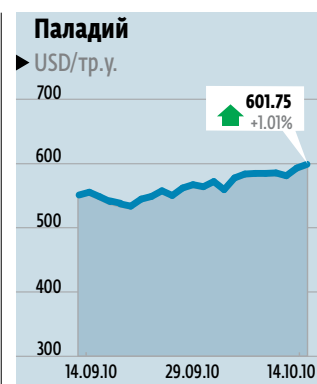
Центите са в лева и са валидни за поръчки, подадени предишния работен ден. Разходите за емитиране на една акция или един дял са включени в разпорочията в размер на 1% от НСА на един дял са включени в емисионната стойност, респективно в цената на обратно изкупуване за дялове, дружани по-малко от 90 дни. За До, "Сентинел - Репуб" емисионната стойност и цената на обратно изкупуване са равни на НСА на един дял.

Индекс на деня

1.91

► процента се повиши японският индекс Nikkei 225 и достигна 9583.51 пункта

По време на борсовата сесия в четвъртък измерителят добави 180 пункта към стойността си. Повод за повишението станаха добрите финансови резултати на Intel и JPMorgan

Цената на паладия отбеляза повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 600.3 USD/тр. у. Поевтиняването на долара спрямо еврото беше основната причина за вчерашния ръст

Стока на деня

2.99

► процента спечели каляят на борсата в Лондон и достигна 27 600 USD/m

Цветният метал добави нови 802 USD към стойността си на последната борсова сесия. Силният интерес от страна на инвеститорите беше в основата на поскъпването

Фючърсите на петрола продължиха възходящото си движение

Фючърсите на суровия петрол продължиха да вървят нагоре след появилите се прогнози, че търсенето ще расте. Спекулациите бяха подкрепени и от министъра на петрола на Саудитска Арабия, че търсенето продължава да е високо.

Цена от 100 USD ще компенсира производителите от спада на долара, твърдят Венецуела и Либия

Цените на черното злато напреднаха и след данни на американския петролен институт, че петролните запаси на най-голямата икономика са на най-ниското си ниво от юли насам. В очакване на последните официални данни за запасите в САЩ фючърсите на суровия петрол добавиха 2.3% за последните три сесии. Американският лек суров петрол с доставка през

ноември се повиши с 1.3% до 84.12 USD за барел по време на електронната търговия в Ню Йорк. Сортът Brent с доставка през ноември добави 32 USD към цената си и по време на сесията в Лондон достигна 84.96 USD за барел.

84.96

► USD за барел достигна цената на сорта Brent по време на вчерашната сесия на борсата в Лондон

Допълнително влияние за продължаващия ръст в цената оказва и срещата на организацията на страните производителки и износителки на петрол. Представители на Венецуела и Либия са заявили по време на срещата на картела, че цена от 100 USD за барел е справедлива и ще компен-

сира производителите от спада на долара и няма да навреди на глобалното икономическо развитие. Цена между 90 и 100 USD за барел няма да навреди на растежа, е мнението на Рафаел Рамирес, министър на енергетиката и петрола на Венецуела.

От либийска страна също са призовали са по-високи цени на черното злато, въпреки че в момента някои страни производителки се задоволяват и с цените между 70 и 85 USD за барел. Никой няма да ни намрази, ако цената е 100 USD за барел, твърди Шукри Ганем, председател на либийската национална петролна корпорация. Той е мотивирал искането за високата цена с отслабването на долара, което намалява и доходите на производителите. Мнението на Али ал Найми, министър на петрола на Саудитска Арабия, е, че ОПЕК, която доставя 40% от петрола по света, има полза цените да се задържат на нивата 70-80 USD за барел.

► Данни че петролните запаси на САЩ са на най-ниското си ниво от юли насам, подкрепиха ръста на черното злато

СНИМКИ BLOOMBERG

► Доларът поевтиня до 15-годишно гъно спрямо японската йена. Щатската валута се понижи с 0.8% до малко над 81 JPY/USD, което е най-ниската стойност за долара от 1995 г. насам

Цена (НСА) на негистрибутивна единица клас А за 13.10.2010 г.		
Pioneer Investments Pioneer Funds и Pioneer P.F.	Pioneer Funds и Pioneer P.F.	
	USD клас	EUR клас
Pioneer Funds - Американски Фонд Пауънър	5,36	3,84
Pioneer Funds - Акции от евро Средиземноморския регион и Развиваща се Европа	26,76	19,17
Pioneer Funds - Японски акции	2,49	1,79
Pioneer Funds - Акции на развиващи се пазари	11,39	8,16
Pioneer Funds - Акции Велик Китай	13,06	9,35
Pioneer Funds - Акции от Тихоокеанския Район без Япония	9,21	6,6
Pioneer Funds - Европейски компании с малка капитализация	12,99	9,31
Pioneer Funds - Американски компании със средна капитализация	7,48	5,36
Pioneer Funds - Водещи Европейски Компани	6,8	4,87
Pioneer Funds - Световни тенденци	5,83	4,17
Pioneer Funds - Облигации на развиващи се пазари	12,69	9,09
Pioneer Funds - Американски високодоходен	8,95	6,41
Pioneer Funds - Стратегически доход	9,11	6,53
Pioneer Funds - Европейски корпоративни облигации	10,18	7,29
Pioneer Funds - Европейски облигации	11,01	7,89
Pioneer Funds - Краткосрочен в щатски долари	6,08	4,36
Pioneer Funds - Краткосрочен в евро	8,51	6,09
Pioneer Funds - Глобален селективен		50,23
Pioneer P.F. - Евро Защитен		55,07
Pioneer P.F. - Глобален дефанзивен	8,58	6,15
Pioneer P.F. - Глобален дефанзивен плюс	6,73	4,82
Pioneer P.F. - Глобален динамичен		46,39
Pioneer P.F. - Глобален прогресивен		34,67
Pioneer Funds - Стоков Алфа	63,42	45,43
Pioneer Funds - Глобални облигации Агрегатен	89,26	63,94
Pioneer Funds - Европейски акции стойност		67,76
Pioneer Funds - Американски - ръст-проучвателен	102,92	73,73
Pioneer Funds - Глобален гъвкав	93,62	67,06
Pioneer Funds - Абсолютна доходност равновесен		54,38
Общо активи от директни продажби на Pioneer Funds и Pioneer P.F. в България (без продукт Авангард)		€ 84 115 223

Съсловията за инвестиране в Pioneer Funds (Фондове "Пауънър") и Pioneer P.F. (Пауънър П.Ф.) можете да се запознаете във всички клонове на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД или на адрес www.pioneerinvestments.cz/bg, Уникредит Булбанк АД създаде безплатната телефонна линия 0 800 14 000 (Телефонната линия е на цената на един градски разговор, независимо откъде се обаждайте). Предишните резултати от дейността на Фонда нямат по необходимост връзка с бъдещите резултати от тази дейност. Стойността на инвестициите и доходът от тях могат да се повишат, но и понижат без гаранция за печалба и при съществуването на риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на вложените от тях средства. Инвестициите във Фонда не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата, или с друг вид гаранция.

В строителството масово се укриват доходи, а в туризма - печалби

Близо 31 млн. лв. по-тъват в сивата икономика, сочи доклад на А. Т. Kearney

Сивата икономика в България е 37.7% от БВП, показва проучване на консултантската компания А. Т. Kearney. Това се равнява на 31 241 млн. лв. В европейски мащаб тя възлиза на 22% от БВП. В Румъния, Латвия и Естония неформалният сектор е близо 40% от БВП, показват данните на консултантската компания.

Преди дни стана ясно, че Националният статистически институт ще смята БВП по нова методология. Така произведеното в сивата икономика също ще влиза в брутният продукт. Според статистиката делът на сивия сектор у нас е едва 12%, или 6 млрд. лв.

Вълни

„Има две вълни на развитие на нелегалната икономика“, обясни Даниела Шикова, партньор в А. Т. Kearney. По думите ѝ едната е била през 2009 г. и основно е резултат от кризата, а другата ще бъде през 2011 г. Именно от догодина в много европейски държави данъците ще са по-високи. Шикова обясни още, че 2/3 от сивата икономика е заради недеklarирани до-

ходи от труд, а 1/3 заради недеklarирани продажби. Секторите с най-голям дял на сивата икономика са строителството заради недеklarираните реални доходи и туризмът с укриваните печалби.

Всичко по банков път

Електронните разплащания може да намалят дела на сивата икономика, около тази теза се обединиха представители на Visa Европа, банкери и НАП. Ако се въведат електронни разплащания, както и задължителен превод на работната заплата по банков път, ще се ограничат паричните измами, обясниха от Visa Европа. Според Шикова 10-процентният скок на електронните разплащания може да ограничи сивата икономика с между 4 и 6% за година. Години наред данъчните и различни икономисти предлагат разплащанията над 5000 лв. да са по банков път, както и заплатите да се превеждат по дебитни карти. И тази година от НАП предложиха промени в редица закони, така че да се намалят кешовите разплащания. Все още обаче те не са одобрени от парламента.

Хоговете срещу недобросъвестния бизнес

Банките също се присъе-

диниха към тези предложения. Дори допълниха, че всяко плащане на стоки и услуги над 1500 лв. трябва да минава по електронен път, плащанията в публичния сектор също да се правят само с банкови карти. Банките искат също и да се промени законодателството, така че всеки да има еднаква възможност да използва пари в брой или банкова карта при плащане, както и да се намали размерът на ДДС за плащания, извършвани с карта за определен период от време (1-2 години).

Банките от своя страна обаче трябва да намалят таксите за подобни разплащания, коментират експерти.

Позиции и ползи

„Електронните разплащания може да бъдат двигател за икономиката, като повишат ликвидността и премахнат географските граници при търговия между различни държави“, обясни Никос Кабанокулос, директор на Visa Европа за Гърция, Кипър и България. Важно е максимален брой от плащанията в ресторанти, хотели, търговски обекти да се правят чрез дебитни и кредитни карти. По този начин няма как да се крият обороти и печалби.

Рагослава Димитрова

37.7

▶ процента е делът на сивата икономика в България

2.2

▶ трлн. EUR, или 22% от БВП, е размерът на неформалния сектор в Европа

▶ Именно заради укриването на доходи в строителния сектор министърът на регионалното развитие Росен Плевнелиев направи внезапни проверки по обекти

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА И ТУРИЗМА
ГРЪЦКА ОРГАНИЗАЦИЯ ПО ТУРИЗЪМ (ГОТ)

ОБЯВА ЗА ЗАЕМАНЕТО НА ДВЕ МЕСТА ЗА МЕСТЕН ПЕРСОНАЛ

Гръцката Организация по Туризм обявява конкурс за заемането на две (2) места за местен персонал, със специалност Административен Секретар, за нуждите на офиса си в България, със седалище в град София и за срок от две (2) години.

Заинтересованите трябва да притежават:

- Диплома за висше образование, като връзката на основната или следдипломната специалност с проучването на пазара или комуникацията, или с туризма ще бъде оценена положително.
- Отлично владение на български и гръцки език, което ще се удостоверява със съответни образователни документи.
- Много добро владение на английски език или на друг език на страна-член на Европейския Съюз.
- Отлично ползване на компютър (електронна поща, интернет, Word, Excel, PowerPoint).

Заинтересованите могат да получат подробна обява и да подават молбите си, придружавани от пълна автобиография и копия от личната карта и документите за завършено образование до **сряда 27/10/2010**, в Офиса на ГОТ („Георги Бенковски“ 8, София, телефон 02/9809231 от 12.00 часа до 14.00 часа (от Понеделник до Петък).

РЪКОВОДИТЕЛ ОФИС: ЛЕОНИДАС ЕФТИМИУ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия

ОБЯВЛЕНИЕ

по чл. 10а, ал. 2 от ЗДСЛ (обн., ДВ, бр. 67/1999 г., посл. изм., бр. 46/2010 г.)

Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия на основание чл. 10 и чл. 10а от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители обявява конкурс:

1. За назначаване на държавен служител на длъжността „**главен експерт**“ в **Териториално звено София, отдел „Подготовка и избор на проекти“**, Главна дирекция „**Конкурентоспособност и иновации**“ към Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия;
2. **Кратко описание на длъжността:** участва в дейности, свързани с провеждането на тръжни процедури за приемане и административна оценка на предложения по проекти, финансирани по ОП „Конкурентоспособност“; участва в приема и регистрацията на проектите предложения; въвежда данни в ИСУН; изготвя писма, доклади и други.
3. **Минимални изисквания** за заемане на длъжността (съгласно ЕКДА):
 - висше образование, степен бакалавър;
 - предпочитана специалност от областта на висшето образование „Технически науки“, „Хуманитарни науки“ и „Социални, стопански и правни науки“ (Право и Икономика);
 - IV младежи ранг или
 - професионален опит – 3 години.
4. **Допълнителни умения и квалификации**, носещи предимство за кандидатите:
 - много добро познание и прилагане на регламентите и изискванията на европейското и българското законодателство и съответните процедури на ИАНМСП;
 - познания по оценката и наблюдението на проекти, финансирани със средства на ЕС;

- комуникативност и опит в представянето на идеи, документи и презентации пред широка аудитория;
- отлично владение на английски език, владение на друг език от официалните на ЕС език ще се счита за предимство;
- умения за работа с компютър, програмни прокумки (Microsoft Office) и интернет.

5. Начин на провеждане на конкурса: тест и интервю.

6. Размер на основната заплата за длъжността – 90 581 лв.

7. Необходими документи за кандидатстване:

- Заявление по образец/Приложение № 2 към чл. 17 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители/;
- Декларация от кандидата, че е пълнолетен български гражданин, не е поставен под запрещение, не е осъден за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода и не е лишен по съответен рег от правото да заема определената длъжност;
- Копия от документи за придобитата образователно-квалификационна степен. Документите, издадени в чужбина, се представят в легализиран превод на български език и след необходимото признаване и легализация от съответните оправомощени органи в Република България.
- Копие от документите, удостоверяващи продължителността на професионалния опит;
- Копие от документи, удостоверяващи владението на английски език или друг език от официалните на ЕС език (писмено и говоримо).

8. Място и срок за подаване на документите – документите се подават лично или чрез пълномощник в деловодството на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, гр. София, пл. „Св. Неделя“ №1, в 10-дневен срок от публикуване на обявлението за конкурса.

9. Общодостъпно място, на което ще се обявяват списъците или други съобщения във връзка с конкурса – фоайето на партерния етаж на сградата на пл. „Св. Неделя“ №1, София.

Обявлението за конкурса се публикува в регистъра по чл. 61, ал. 1 от Закона за администрацията, в един централен ежедневник и се поставя на таблото на партерния етаж на сградата на пл. „Св. Неделя“ №1.

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

СЪОБЩЕНИЕ

На основание чл. 34 и чл. 37, ал. 3 от Наредбата за определенията на видовете спиртни напитки, видовете суровини и технологични операции, правилата за производството на спиртните напитки, разрешените добавки и условията за използването им, приема с ПМС № 208 от 2006 г., (обн., ДВ, бр. 68 от 2006 г.), публикувам следната информация за постъпило в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) заявление и документи за допълнение на Заповед № РДМ 27-27 от 07.04.2004 г., издадена от министъра на икономиката за утвърждаване на винени дестилатни спиртни напитки „гроздова ракия“ и „вина ракия“ с географско указание „Карнобатска“. На картите са нанесени граници на общини (населени места), местности, както и граници на насажденията, очертаващи географския район, включващ следните допълнителни населени места: **Венец, Деветак, Искра, Озген, Терзийско, Лозенец, Страджка, Аспарухово, Ракаща, Карагеоргиево, Пирне, Тополица, Черноград**;

1. Подадено е заявление с приложени документи от производителите „ВИН. С. Индустрийс“ ООД, със седалище и адрес на управление: с. Церковски, общ. Карнобат, обл. Бургаска и „СИС Индустрийс“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 77, ет. 2.
2. Представени са топографски карти на географския район с нанесени граници на общините, на чиято територия се добиват допълнителните суровини, влагани в производството на винени дестилатни спиртни напитки „гроздова ракия“ и „вина ракия“ с географско указание „Карнобатска“. На картите са нанесени граници на общини (населени места), местности, както и граници на насажденията, очертаващи географския район, включващ следните допълнителни населени места: **Венец, Деветак, Искра, Озген, Терзийско, Лозенец, Страджка, Аспарухово, Ракаща, Карагеоргиево, Пирне, Тополица, Черноград**;
3. Справката за площите, засадени с плододобиващи лозя, включва общо засадени 27665, 636 (двадесет и седем хиляди шестстотин шейсет и пет цяло и шестстотин тридесет и шест) дека.

4. Справката за сортовата структура на засажените терени, включва следните специални сортове грозде:

- червени: „**Каберне Совиньон**“, „**Сира**“, „**Мерло**“, „**Мавруд**“, „**Примитиво**“, „**Памид**“, „**Аликант буше**“, „**Гаме де буз**“, „**Пино ноар**“, „**Каберне фран**“, „**Хамбургски Мускет**“, „**Рубин**“;
- бели: „**Шардоне**“, „**Мускат отонел**“, „**Мускат пти грен**“, „**Вионие**“, „**Юни блан**“, „**Траминер**“, „**Ркацители**“, „**Червен Мускет**“, „**Рейнски Рудлиц**“, „**Совиньон блан**“, „**Виктория**“, „**Шасла**“;

5. В МИЕТ са постъпили и документи, удостоверяващи характеристиките на гроздето, включващи захарно съдържание, киселинност и механичен състав; сертифицирати за автентичност № 71 от 05.03.2009 г., № 108 от 19.02.2010 г., № 118 от 22.04.2010 г., № 131 и 132 от 24.06.2010 г., изг. от „Югоизточна тракийска РЛВК“ – гр. Сливен; протоколи № 3 от 05.03.2009 г., № 3 от 19.02.2010 г., № 8 от 22.04.2010 г. и № 10 от 24.06.2010 г. на РАДК към „Югоизточна тракийска РЛВК“ – гр. Сливен за извършен органолептичен анализ и оценка, както и протоколи от изпитване № 793 от 25.02.2009 г., № 1020 от 20.01.2010 г., № 1146 от 27.04.2010 г., № 1157 от 13.05.2010 г., № 1092 от 17.03.2010 г. на Акредитирана изпитвателна лаборатория към „ВИН. С. Индустрийс“ ООД за основните физико-химични показатели по Наредбата.

За излагане на възражения и предложения по постъпило в МИЕТ заявление с документи за допълнение на Заповед № РДМ 27-27 от 07.04.2004 г., издадена от министъра на икономиката за утвърждаване на винени дестилатни спиртни напитки „гроздова ракия“ и „вина ракия“ с географско указание „Карнобатска“, публикувана в Неофициалния раздел на Държавен вестник, бр. 37 от 2004 г., определям 10-дневен срок, считано от деня на публикацията. Възраженията и предложенията да се изпращат на адреса на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма: гр. София-1000, ул. „Леже“ № 4 (за дирекция „Регистриране, лицензиране и контрол“).

МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА: (ТРАЙКО ТРАЙКОВ)

Пари

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/ без ДДС

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

За допълнителна информация и заявки:
тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

АВТОПАРИ

Audi A1 1.4 TFSI S-Tronic

Двигател 4-цилиндров бензин с турбокомпресор
 Работен обем 1390 куб. см
 Мощност 122 к.с./90 kW
 Въртящ момент 200 Nm/1500 об./мин
 Трансмисия 7-степенна автоматична с двоен съединител
 Тегло 1169 kg
 Ускорение 0-100 км/ч 8.6 сек
 Максимална скорост 203 км/ч
 Среден разход 5.3 л/100 км
 Емисии CO2 на км 122 g
39 000 лв.

ГРАДСКИ ЛУКС

Най-големият плюс на Audi A1 е високото качество на изработката му

Амбициите на Audi са безкрайни, а успехите им напоследък сипват гориво в ракетата на тяхното вдъхновение. Баварската марка чупи рекорди по продажби и постига значителни успехи в Азия и по-специално в Китай. И логично дойде времето на най-амбициозния им европейски градски проект - модела A1.

Усещане за лукс

A1 е нов опит на ориентираната към лукса и индустриалното сглобяване на машини с минимални отклонения от производствения проект марка. Това само на пръв поглед е малка градска кола с кокетни цветове, удобни за паркиране пропорции и модерни

двигатели с турбо. Това е заявката на Audi за един по-съвършен свят, в който хората се освобождават от заблудите си относно смисъла на автомобила. Audi A1 е изборът на новата генерация висш мениджмънт на компанията Audi, като с този модел трябва да бъдат спечелени абсолютно всички. Или поне онези 5% в социалната пирамида на обществото, които твърдят, че имат естетическа сетивност и вкус.

Голяма емоция в компактни размери

Теоретично всички виждат в A1 проект, насочен към клиентите на MINI. А това всъщност не е вярно. Може да твърдите такова нещо

само ако не сте се качвали в MINI - или ако не сте карали новото A1. Това е все едно да кажете, че влюбените в Adidas трябва да харесват Nike или врекните се на Nokia от утре ще употребяват iPhone. Audi A1 търси и намира своите почитатели в кръгове, където окачането на автомобила не се приема, ако е твърдо. В тези среди пространството на задните седалки е важно не заради спътниците, а защото е просто удобно да се живее нашироко. И не на последно място - високите скорости и динамиката се смятат за неизбежни маркери на модерността, но самоцелното изяждане на завоите е безсмислено упражнение за непораснали момчета. Audi

A1 е трезорът за емоциите, които ще ви сполетят в декадата между 2011 и 2020 г. Все още не подозирате какви ще са те, но бъдете сигурни - те ще ви сполетят. Audi A1 е iPad-ът на автомобилостроенето - на пръв поглед не разбирате защо светът има нужда от още една малка лукс кола, но след първо докосване вече говорите разпалено за авангардните технологии, лекотата на съществуването и преоткриването на мобилността в контекста на живота след кризата, в който нищо вече не е сигурно.

Бърз и икономичен

Audi A1 е бърз автомобил, стабилен е на пътя, при това много, и не на

последно място е икономичен. Освен това ще откриете в него, че обичате да шофирате в компанията на близките си - приятели, семейство или куче. Audi A1 е по-добър начин да си представите автомобилния трафик на утрешния ден, в който така или иначе ще седим по-често в задръстване, ще караме внимателно, следени от камери, и ще оценяваме екстериора на автомобила си по класическия стереотип дали изглежда добре спрял. В движение пък ще търсим от мобилността преди всичко забавлението, комфорта и сигурността. Не е задължително да харесвате Audi A1. При всички положения обаче

трябва да го уважавате - заради това, че има смелостта да зададе посока. Преди 10 години Audi опитаха да видят бъдещето с A2 и неговата алуминиева каросерия и свръхикономични двигатели и не успяха да постигнат много. Има един стар виц: на улицата вървели двама мъже и без да искат, се сблъскали. "О, извинете, господин инженер." "А как познахте, че съм инженер?" попитал изумен вторият господин. "Много просто - днес всеки втори е инженер. Аз не съм, следователно вие сте". A2 се хареса на инженерите. Audi A1 ще бъде любим и на неинженерите.

Александър Бойчев

Изработка

Подборът на материалите в интериора е на нивото на по-голямото A3, а някои модули ще ви напомнят дори на A6. Усещането за лукс е основният коз на Audi в опитите си да привлече клиенти за малкия A1

S-Tronic

Седемстепенната автоматична скоростна кутия с двоен съединител е добре позната и от други модели на концерна Volkswagen. Тук тя върши работата си чудесно. В България 1.4-моторът не се предлага с ръчни скорости.

WEEKEND

► Доминиканска република - плажовете на най-известния курорт в страната - Пунта Кана - са едни от най-красивите в света. Хотелските комплекси са като малки градове и 99% от тях предлагат настаняване по системата ол инклузив

ЧНГ от Бали до Куба

Резервациите на новогодишните пакети започнаха, все повече се търсят екзотични дестинации, категорични са туроператори

С настъпването на есента все повече българи се замислят къде да прекарат новогодишните празници.

Независимо от кризата хората търсят начини да се разтоварят и да прекарат празниците на някое топло, екзотично и различно място. Стана традиция всяка есен сайтовете на туристическите агенции да бъдат нови офери за „незабравимо прекарване на новогодишната нощ“. Обяснението е логично около - Нова година интересът

Елина Пулчева
elina.pulcheva@pari.bg

към екскурзиите в чужбина е голям. Макар до настъпването на 2011 г. да има два месеца и половина, резервациите на новогодишните пакети вече са започнали,

показа справка на в. „Пари“ сред по-големите туристическите агенции.

До Гърция с кола, Турция - със самолет

Най-непретенциозна за планиране на новогодишната почивка се оказва южната ни съседка Гърция. Причината е, че до желаните курорти в страната на елините може да се стигне и със собствен транспорт. До Турция обаче ще се наложи да вземете чартърен полет, ако искате да стигнете до желания

„Дубровник се оформя като една от най-атрактивните дестинации в последно време

курорт. Турция най-често е предпочитана от почитателите на кулинарните изкушения и богатата артистична програма, която предлагат хотелите. Някои от най-добрите хотели в страната са в Анталия. Българите, които са решили да празну-

ват там, обикновено търсят петзвездни и SPA хотели, предлагащи ол инклузив обслужване, каза за в. „Пари“ Дилиана Ангелчева, главен мениджър „Външен туризъм“ в „Астрал Холидейз“. До там полетът е около час и половина, а освен луксозните хотелски комплекси клиентите търсят множеството екскурзии, които се организират до скалните гробници Мира, древното римско селище на остров Кекова, или до природния феномен Памуккале.

Все по-предпочитан курорт за Нова година става и Дубровник. Там цените са малко по-високи от Турция и Гърция, предупреждават туроператорите. Включеният в списъка на ЮНЕСКО за защитено културно наследство град е предпочитан от клиентите заради богатата история, която може да се види в многото музеи, галерии, архитектурни паметници отвъд крепостните стени на Дубровник.

На топло в Европа

От по-отдалечените от България дестинации през последните години са се утвърдили Египет, Тунис и Коста дел Сол. Испанският курорт е много търсен от българите не само за празниците след Коледа, но и за целия зимен период. През лятото няма редовна чартърна линия към Коста дел Сол, а температурите и мекият климат са притегателни за българите през студените зимни месеци. Миналата година на изключителен интерес се

е радвал остров Мадейра, твърди мениджърът на „Астрал“. „Островът на цветовете“, както е известен още Мадейра, се слави по света с невероятно новогодишно шоу с фейерверки. Температурите около Нова година са около 15-20 градуса, което се оказва доста атрактивно за топлолюбивите туристи, които искат да останат в рамките на Европа.

Отлив от столиците на Европа

Напоследък се отбелязва спад при посещенията в европейските столици за Нова година, твърди Дилиана Ангелчева. Намалението се отнася най-вече за организирането на екскурзии от туроператори. Оказва се, че все по-често българите сами си организират пътуването до Стария континент. По думите на Ангелчева през последните години резервацията на хотели в големите европейски столици като Париж, Виена, Рим стана много лесна. Запазването на хотел по интернет и наличието на все повече low cost авиокомпаниите, които да извършват полети почти всеки ден, даде самочувствие на хората, че сами могат да планират екскурзията си около Нова година. Посещенията в големи европейски градове са гъвкави като престой, като брой нощувки и като вариант за настаняване. По тази причина агенциите все по-малко разполагат със строго определена програма, която да ограничава клиентите с престой от ед-

► Дубровник - архитектурни паметници, богата история и традиции, чистота, море и множество възможности за забавления - градът е на път да се превърне в един от най-предпочитаните европейски курорти

► О-6 Мадейра

► Сингапур - градът държава е смятан за най-чист и зелен в Азия. Освен това е обявен за една от най-безопасните туристически дестинации в света. В мегаполиса съжителстват спокойно модерни небостъргачи и стари етнически квартали. На санскрит името му означава „Град на лъва“

► Тайланд е една от най-предпочитаните туристически дестинации в света. Будистките храмове, невероятните плажове, екзотичната кухня и бурният нощен живот са изключително привлекателни и за българските туристи през последните няколко години

СНИМКИ SXC.HU

на до друга дата. По-скоро сега на желаещите се дава възможност да направят индивидуална поръчка - да кажат къде и колко дни искат да прекарат, а от туроператорите дават предложения и правят план за новогодишна екскурзия.

Специалистите съветват

Ако сте решили да прекарате няколко дни преди и след настъпването на новата година извън България, трябва да знаете няколко важни неща. Пътуването към далечните дестинации става с чартъри, а това означава, че местата са ограничени. Представители на туристическите агенции съветват пакетът да бъде избран по-рано, за да сте сигурни, че места все още има. В добавка се посочва още един силен аргумент - около Коледа и Нова година цените на билетите за редовните линии са високи, а и трудно може да намерите свободни места в последния момент за дадена дестинация. Престоят на дадено място също е ограничен - той се определя от датите на чартърните полети. Когато търсите хотели, които предлагат ол инклузив обслужване, трябва да знаете, че такива има най-много в турския курорт Анталия или в Тунис. Когато става въпрос за тези места, клиентите търсят само петзвездни комплекси, уточнява Ангелчева. По думите ѝ ол инклузив хотели в Дубай е почти невъзможно да се намерят. В европейските градове пък се търсят повече 3-4-звездни хотели, тъй като и цените са по-високи.

Ако вече сте решили къде да прекарате със семейството си новогодишните празници, трябва да побързате с резервациите. Причината

е, че по това време на годината всички са тръгнали да пътуват нанякъде. Тази година обаче самолетните билети са поскъпнали значително, коментират от туроператорите. Причината е в избухналия преди месеци

вулкан, заради който авиокомпаниите генерираха огромни загуби, които сега трябва да се наваксват. И за да прекарате една хубава новогодишна почивка, започвайте да планирате отрано.

Екзотичните кътчета - най-предпочитани и скъпи

Дубай е търсен заради лукса, Тайланд предлага незабравими преживявания

Най-желани през зимата и за Нова година са пътешествията до далечни и екзотични страни, категорични са представителите на туристическите агенции. Естествено за тези, които могат да си го позволят, защото това е скъп каприз. Клиентите знаят, че ако изберат подобен вариант за посрещане на Нова година, ще трябва да предвидят поне 9 дни отпуск, тъй като тези пакети включват минимум седем нощувки.

Сред най-предпочитаните са Дубай, Малайзия, Тайланд, страните от Карибския басейн - Куба, Мексико, Доминикана, каза за в. „Пари“ Аделина Георгиева от агенция „Он травел“. По думите ѝ всяка дестинация се посещава заради различни потребности - Дубай се търси основно заради изобилието от места, на които може да се посетят скъпи хотели и ресторанти. Малайзия и Тайланд са екзотични места, на които клиентите отиват, за да изкарат зимната си почивка на топло, край море. Екскурзиите, посещенията на древни храмове или просто прочутите масажи на тези места са допълнителна притегателна сила за българския турист.

Страната на майте - Мексико, отбелязва лек спад в търсенето ѝ като туристическа дестинация заради силните земетресения от миналата година.

Пури, ром и Фигел

За дестинациите от Кариб-

► Златни орнаменти от Големия дворец в Банкок, Тайланд

ския басейн минималният престой е 7 нощувки, казва Дилиана Ангелчева от „Астрал Холидейз“. Обикновено, за да се отиде до там, се комбинират редовен с чартърен полет. В повечето случаи междинната спирка, където се осъществява прекачането, е Мадрид. За Куба например клиентите могат да изберат 7, 10 или 13 нощувки. Цените на пакетите тръгват от 1700 EUR нагоре в зависимост от избрания хотел. Обикновено в страната на пурите, рома и Фигел Кастро преобладават четири- и петзвездни хотели. Престоят включва няколко дни в столицата Хавана, а после и в популярния курорт Варадеро. Клиентът често търси оферти за Доминиканската република, тъй като там има голямо разнообразие на ол инклузив хотели, а и разходите извън хотела са много по-малко, отколкото в Куба например. Базовата цена, от която тръгват пакетите за хотели в Доминикана, е 1800 EUR на човек.

Две в едно

Много често по-платежо-

1700

► EUR на човек е базовата цена за почивка в Куба

7

► нощувки е минималният брой, който включват пакетите за екзотичните дестинации

способните клиенти избират да комбинират пътуването си към страните от Карибския басейн с престой в града, от който става прекачането. Обикновено това са Лондон, Париж или Мадрид, но престоят там е само в едната посока. В този случай цената излиза с от 200 до 400 EUR на човек за ден престой. В цената са включени настаняването в хотел и трансферът до летището, казва Ангелчева. Като пример за подобна комбинация тя дава доста търсена екскурзия - 7-дневна почивка на остров Бали и два дни престой в Сингапур. Пакетът започва от 1700 EUR на човек.

” Пътуванията, при които се комбинира престоят на две различни места, стават все по-популярни, т.е. до Сингапур + един-два дни престой в Лондон или Париж

Магазини с дъх на история

Антиквариатите предлагат уникални предмети и книги

Да влезеш в антикарен магазин означава да усетиш тремавостта на собственото си тяло. Още на прага символните пътеки между купчините книги, картини, порцеланови фигури, столове, маси, бюфети и лампиони отказват каквато и да е възможност за праволнейно движение. И докато краката търсят опора за ловки маневри, а ръцете са твърде заети да пазят равновесие, погледът не спира да се закотвя ту в надничащата от ъгъла цигулка, ту в прилежно отрупания скрин по средата.

Оригинали

Всъщност антикарният хаос е напълно естествен, тъй като при него няма класификация на предмети, а съвместно съществуване на вещи - всяка със своите исторически особености, дефекти, нужди, разположение в пространството, специфичности на изработката и т. н. Нямаме серийно производство, всяка вещь е уникат, споделя собственикът на антикарият „Златорог“ Стойчо Млечеевски. Може би затова, когато го питам дали старите предмети се търсят, той заговаря не за продажба, а за разделяла с вещите.

Диверсификация

С повече от 30-годишен опит Млечеевски вече е привикнал към принудителните разделяли и смята, че най-ценните вещи са продадените. Този извод се налага и от кризата, която не е подминала и антикарният пазар. Работим на загуба, почти нямаме поръчки и търсенето не е същото, каквото беше при разцветата на бизнеса през 90-те години, разказва антикарият. Затова днес подобни магазини изпълняват редица услуги - от изнамиране и съхранение на ценни предмети през реставрация и установяване

Марина Узунова
marina.uzunova@pari.bg

автентичността на отделни вещи до обзавеждане на офиса или дома.

Ценности

А както се казва, който търси, намира. Сред съкровищата на „Златорог“ са две автентични стари чинии - едната на Батенберг, другата на египетски султан; каса от малко

българско село, приличаща на количка и използвана за събиране на турската хазна; комин за дървена печка, запушен от строгия бюст на Гутенберг; мебели в стил рококо, сецесион, барок и други вещи от XVIII, XIX, XX век. Цената, разбира се, също е по-висока - от маси, столове, портманта и детски легла за 100-250 лв. до огледала, мебелни гарнитури, бюфети и гардероби за 1000-4000 лв. Правилото е да се намалява цената, докато клиентът вече не може да устои, споделя Млечеевски.

Търсене

А българският клиент устоява най-трудно на предсвобожденски ордени и значки,

стари оръжия и картини от български майстори. Особено популярни са и металните декорации за народни носии - т. нар. пафти. На място се правят справки за автентичността на донесените предмети - без значение дали собственикът им е решил да се раздели с тях или не. Всеки предмет може да се познае само по дървесината, начина на сглобяване или изработката, твърди Млечеевски.

Социални мрежи

Дългата професия обаче започва по детински, случайно - от размяната на популярните едно време приключенски романи срещу монети. В един момент ан-

” Нямаме серийно производство, всяка вещь е уникат

Стойчо Млечеевски,
собственик на
антикарият „Златорог“

► Стойчо Млечеевски

тикарият решава да провери колко ценни всъщност са тези монети. След това преминава на мебели, намерени в салони на приятели или купени от разни помещения. Изнамирането съчетава с усвояването на дърводелски и реставраторски умения. Така става и самото събиране на всички антикарни колекции, обяснява Млечеевски. С времето хората научават за теб, други носят вещи, от които вече нямат нужда - от апартаменти пред продажба или жилища на починали роднини. Има и срещи на различните колекционери - всеки месец в София и Велико Търново, където гилдията обменя опит. А какво колекционират хората? Краткият отговор е „всичко“ - всяка употребявана вещь е антикарна. От монети (нумизматика) и пощенски марки (филателистика) през стари оръжия и значки до тирбушони, ветрила, реклами от хотели, кибритени етикети, цигарени кутии, менюта и бирени капачки (специалитет на Барселона).

Тъй като колекционерството е мания, клиентите също са по-особени и емоционални, а понякога и агресивни. Затова и професията може да е доста опасна, подхвърля Млечеевски. Независимо от това антикариятите са добър вариант за намиране на нещо ценно или безболезнена разделяла със стари предмети. ■

► Антикарият предлагат мебели от разнообразни

► Всяка вещь в антикарниите магазини е уникат

Къде ми са старите книжки

Много ценни книги се крият в антикварните книжарници

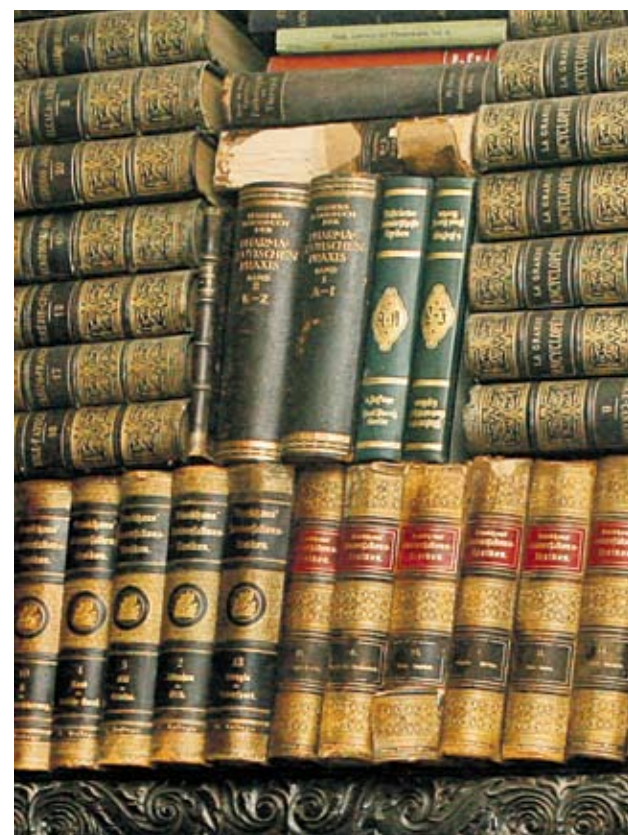
Антикварните книжарници са някак по-познати от магазините, които продават старинни вещи. Известен е образът на побелелия антиквар с потъналия в прах нос, изхлузените очила и страшния поглед. Реалността е, че подобно на хората от „смесените“ антикварни магазини собствениците на магазини за стари книги са също толкова отворени и богати на разкази.

История

Всеки има своя лична история. Създаването на книжарница „Алба“ например започва от ламаринена будка, а на „Хралупа“ - от пейките на бул. „Витоша“ и плочките на пл. „Славейков“. Част от еволюцията на антикварите са спирките на градския транспорт и сезонните обекти по морето. Днес книжарниците конкурират по отрупаност библиотеките, а от години каталозите им са достъпни и в интернет. Онлайн удобството естествено прекъсва допира до старата, красиво подвързана книга, но пък колекционерите познават добре материята и се ориентират дори по снимка, споделя опита си екипа на „Хралупа“.

Разнообразие

Една от дейностите на книжарите е изпълняване на поръчки, затова понякога те са и единствената алтернатива. Достъпният на място фонд обаче също е богат - първи или уникални издания на български книги от периода преди Освобождението до днес. По-старите томове са чуждестранна литература (преди XIX век), тъй като книгопечатането ни запънява с 350 години, обяснява Мирослав Димитров от антикварна книжарница „Алба“. Според родните класификации 1806 г. е началото на старопечатната българска книга, затова родната традиция е бедна. Широко застъпени са и политическата и военната история, както и изданията от периода 1944-1990 г. Не всички знаят, но книгите от този период (предимно от областта на изкуството) са доста редки и скъпи и понякога цената им

▶ Антикварните книжарници разполагат с български издания от началото на XIX век и до наши дни

„Всеки, който е влизал в антикварна книжарница, познава характерния мирис на стари кожени подвързии, на пропита с прах хартия и тихата меланхолия на спрелите часовници, скрити във всяка книга“

Мирослав Димитров,
от антикварна книжарница „Алба“

достига неколкостотин лева, споделя Димитров.

Цени

А цените варират от място на място - при редките издания няма установени стойности, а въпросът е поисканата цена да бъде преживяна от купувача, обясняват от „Хралупа“. На друго мнение обаче са от „Алба“, за които ценообразуването е по-сложно и включва познания от различни области - на историята, литературата, изкуството, хуманитаристиката, точните науки и полиграфията. Не е изключено да се намери и

нещо по-евтино, но тогава е вероятно книжарят да не е разбрал ценността на предлаганата книга и да се е разделил с нея твърде лесно.

Търсене

Интересът към антикварните книги не е спаднал, споделят от бранша. По наблюдения на „Алба“ се търсят български старопечатни книги, български издания преди 1944 г., илюстрирани ранни български издания на класиците, екземпляри на стари издания с отлична подвързия, българско изкуство и т. н. Как обаче успяват да ги открият? Книгите сами идват при нас, категорично са антикварите. Носят ги най-различни хора. Практика е да се посещават и адреси, а неведнъж сме закупували и цели частни библиотеки, разказва Мирослав Димитров.

Понякога антикварните книжарници са единственото място, където да се намерят стари и ценни книги. Понякога е достатъчно човек просто да се порови в тях и да попадне на нещо случайно, което пък е много интересно. Едно обаче е сигурно - че може би те са единственото място, на което прахът придава чар на обстановката.

Марина Узункова

стилове (рококо, сецесион, барок) и периоди (XVIII, XIX, XX век)

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

▶ Освен че изнасят редки вещи, антикварите установяват автентичност и реставрират стари предмети

Дефект Дигитализация, но от 70-те

Всеки има достъп до архивите, свързани с работата на Държавна сигурност (ДС). Задължение на Комисията по досиетата е да прави тази информация публична и лесно достъпна. И за да бъде по-близко до хората, комисията я „дигитализира“. В случая с книгата за струк-

турата на ДС дигитализацията представлява качване на изданието на сайта на комисията. Проблемът е, че сборникът следва малко изкривена представа за дигитализация. Електронната версия представлява файл от 509 страници, повечето от които са факсимилета, във формат PDF. А 150-те му мегабайта го правят тежък за работа и неудобен за разглеждане. По-големият проблем обаче

е, че електронният файл не дава никаква възможност за интерактивност - търсене в текста, наличието на препратки и съдържание, съставено от хиперлинкове. Единственият навигатор е страницата със съдържанието. Факт е, че дигитализацията е процес, различен от простото сканиране. Може би е време Комисията по досиетата да помисли за електронен архив.

Урок по Държавна сигурност

Комисията по досиетата събра „а“-то и „б“-то за работата на службите в нова книга

Казват, че съществуването на тоталитарен режим е невъзможно без наличието на общ враг. Комунистическият режим в България се е крепил на сплотяването срещу два врага: външния в лицето на капитализма и вътрешния - „идеологическата диверсия“. В продължение на десетилетия опасността от този втори враг се насажда чрез най-ефективното оръжие - страха. Днес документите, описващи структурата на тази машина за страх, вече са разсекретени.

Сборникът

Сборникът „Държавна сигурност - структура и основни документи“ съдържа общо 46 документа от периода 1946-1989 г., изясняващи действието на Държавна сигурност (ДС) в 3 направления. На първо място са свидетелствата, свързани с промяната се през годините структура на ДС. На второ - изграждането на агентурния апарат, и на трето - оперативният отчет, установяващ строги правила в организацията на агентурно-оперативната работа на службата.

Сборникът е първата част от научния проект „Единен информационен модел“ за разсекретяването на документи, свързани със структурата на ДС. Ръководителят на проекта Орхан

Исмаилов от Комисията по досиетата разказа, че са подготвени още около 200 документа, които до месец ще бъдат включени в допълнително DVD издание на комисията. Иначе оперативните документи от периода наброяват около 2000-3000.

Всъщност сборникът, чиято премиера предстои в понеделник, вече е достъпен на сайта на Комисията по досиетата. От една страна, това е наше законово задължение, а от друга - принос към запознаването на изследователи с основната терминология на ДС, обяснява Исмаилов. Всеки, който се интересува от тематиката, трябва да прочете сборника, тъй като той събира „а“-то и „б“-то на службата, разказва той.

Периоди в историята на ДС

Специалистите разделят историята на ДС на три периода. Първият обхваща първите години от „народната власт“ (1944-1949), когато основният репресивен метод е насилието. Всъщност ДС съществува и преди 1944 г., но съвсем не в същите размери.

По данни на историка Момчил Методиев, ако щатните служители в началото са 76 души, през 60-те години броят вече е скочил на 13 хил. До 1954 г. ДС може

да се опише като държава в държавата, занимаваща се с извънсъдебни репресии и изпращането в трудово-възпитателни общежития, разказва Методиев в публикуван на сайта на комисията документален филм.

Вторият период (1950-1954) минава под знака на „култа към личността“ и Вълко Червенков. През тези години започва оформянето на агентурния апарат на ДС и професионализацията ѝ като основна репресивна машина. Освен това се основават т. нар. I и II управление - разузнаването и контраразузнаването.

Третият период (1956-1989) обхваща управлението на Тодор Живков и усъвършенстването на агентурната мрежа на ДС по модела на КГБ. През 1967 г. се създава и известното VI управление, или неприкритата политическа полиция на ДС, следяща по думите на Методиев „критичните елементи“ на обществото (младежта, интелигенцията, духовенството).

Агентура

През втория и третия период от развитието на структурата на ДС се усъвършенства и агентурният ѝ апарат, условно отделящ пет качествените типа на разузнаване - агент, информатор, резидент, съдържател на явочна квартира и съдържател на

конспиративна квартира (виж графиката). Неофициално обаче са съществували и други разузнавателни форми, като секретни сътрудници, доносници, разузнаватели и т. н.

Вербовката е била три вида - идейно-патриотична, материално стимулираща и компрометираща, обяснява Исмаилов. Предложението за привличане на някого идвало от оперативния работник, но самата вербовъчна беседа и одобрението са ставали от началник на съответния отдел.

Правилниците на ДС установяват, че до беседа се стига едва когато е сигурно, че лицето ще се съгласи да сътрудничи. Въпреки категоризацията, особено през късния период на ДС, границите между различните разузнаватели се размива. Съществувала е възможност и за прекатегоризация на информаторите в агенти, но при положителни резултати и одобрение. Тайните на ДС са три,

► Орхан Исмаилов, Комисия по досиетата

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

казва Момчил Методиев - агентурата, оперативно-техническите средства и информацията. С разсекретяването на досиетата получихме достъп до част от

информацията на ДС, а с публикуването на настоящия сборник - и до останалите две тайни на комунистическата машина за страх.

Марина Узунова

Графика: Гриша Струнчев